

Uchwała nr 28/2024
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z dnia 26 marca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania ramowego planu pracy, w tym planu kontroli
Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za rok 2023**

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1325), Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu

przyjmuje

sprawozdanie z wykonania ramowego planu pracy, w tym planu kontroli, Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za rok 2023, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

Przewodnicząca Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
we Wrocławiu

Lucyna Hanus

Załącznik
do uchwały nr 28/2024
Kolegium RIO we Wrocławiu
z dnia 26 marca 2024 r.

Sprawozdanie

z wykonania ramowego planu pracy, w tym planu kontroli,
Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
za rok 2023

Ramowy plan pracy wraz z planem kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu (zwanej dalej Izbą) na rok 2023 Kolegium Izby przyjęło uchwałą nr 66/2022 z dnia 28 listopada 2022 roku. Niniejsze sprawozdanie z jego wykonania, opracowane zgodnie z dyspozycją § 5 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania (Dz.U. Nr 167, poz. 1747), Kolegium Izby przyjmuje zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1325) — zwanej dalej ustawą o r.i.o.

I. Zadania w zakresie nadzoru

1. Wyniki badania uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego w sprawach określonych w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o.

Zakres działalności nadzorczej Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w 2023 r., zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o., obejmował uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy 196 jednostek samorządu terytorialnego, 12 związków międzygminnych, 1 związku powiatowo-gminnego i 1 związku powiatów, w sprawie:

- procedury uchwalania budżetu i jego zmian,
- budżetu i jego zmian,
- zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu oraz udzielania pożyczek,
- zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu,
- podatków i opłat lokalnych, w tym opłaty za gospodarowanie odpadami,
- absolutorium,
- wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian

oraz ustalenia budżetu jednostki samorządu terytorialnego — w przypadku niepodjęcia uchwały budżetowej przez jej organ stanowiący (art. 11 ust. 2 ustawy o r.i.o.) lub w przypadku niezachowania przez jednostkę (art. 11 ust. 2a ustawy o r.i.o.) zasad określonych w art. 242–244 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm), zwanej dalej „u.f.p.”.

W 2023 r. Kolegium Izby w toku 32 posiedzeń zbadało 12 417 uchwał i zarządzeń podjętych przez organy nadzorowanych jednostek (o 537 mniej niż w 2022 r. i o 1517 więcej niż w 2021 r.), z tego 7050 (56,8%) stanowiły uchwały podjęte przez organy stanowiące, a 5367 (43,2%) — uchwały i zarządzenia podjęte i wydane przez organy wykonawcze jednostek samorządu terytorialnego — dalej „JST”.

Dla porównania — w 2022 r. zbadano 12 954 (w 2021 r. — 10 900) uchwał i zarządzeń, z których 7156 (55,2%) stanowiły podjęte przez organy stanowiące, a 5798 (44,8%) podjęte i wydane przez organy wykonawcze JST.

Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń w latach 2021–2023

Wyszczególnienie	Liczba jednostek		Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń						Dynamika (%)	
	2023	%	2021	%	2022	%	2023	%	6:4	8:6
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Razem, z tego:	210	100,0	10 900	100,0	12 954	100,00	12 417	100,0	118,84	95,85
Zespół Wrocław	75	35,7	4 064	37,3	4 783	37,28	4 373	35,22	117,69	91,43
ZZ Jelenia Góra	49	23,3	2 301	20,8	2 782	21,12	2 745	22,11	120,90	98,67
ZZ Legnica	46	21,9	2 403	22,2	2 874	22,04	2 842	22,89	119,60	98,89
ZZ Wałbrzych	40	19,1	2 132	19,6	2 515	19,56	2 457	19,79	117,96	97,69

Wyniki badania nadzorczego uchwał i zarządzeń organów JST w 2023 r. wskazują na zmniejszenie liczby zbadanych uchwał organów stanowiących (o 106 mniej niż w 2022 r.) i zmniejszenie liczby uchwał i zarządzeń organów wykonawczych JST (o 431 mniej niż w 2022 r.).

Uwzględniając właściwość miejscową, do siedziby Izby we Wrocławiu wpłynęły, w wersji papierowej lub elektronicznej, 4373 uchwały i zarządzenia organów JST (o 410 mniej niż w 2022 r.), a do Zespołów Zamiejscowych Izby (ZZ) wpłynęły łącznie 8044 uchwały i zarządzenia (o 127 mniej niż w 2022 r.), z tego do ZZ w Jeleniej Górze przekazano o 37 mniej, do ZZ w Legnicy o 32 mniej, a do ZZ w Wałbrzychu o 58 mniej niż w 2022 roku.

Wyniki badania nadzorczego uchwał i zarządzeń w latach 2021–2023

Wyniki badania nadzorczego	Liczba uchwał i zarządzeń			Struktura (%)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
1	3	4	4	6	7	7
Ogółem, z tego:	10 900	12 954	12 417	100,00	100,00	100,00
1) bez naruszenia prawa	10 785	12 801	12 294	98,94	98,81	99,01
2) z naruszeniem prawa, z tego:	115	153	123	1,06	1,18	0,99
a) z nieistotnym naruszeniem	75	89	57	0,69	0,69	0,46
b) wszczęte postępowanie umorzono	4	2	5	0,03	0,01	0,04
c) uznano za nieważne, z tego:	34	56	56	0,31	0,43	0,45
– w części	7	27	19	0,06	0,20	0,15
– w całości	27	29	37	0,25	0,22	0,30
d) niezgodność z prawem	2	6	5	0,02	0,04	0,04

Za podjęte (wydane) bez naruszenia prawa Kolegium Izby uznało 12 294 spośród 12 417 zbadanych w 2023 r. uchwał i zarządzeń organów JST, co stanowiło 99,01% zbadanych (w 2022 r. za podjęte bez naruszenia prawa uznano 98,81% zbadanych).

W odniesieniu do 123 uchwał i zarządzeń (0,99% zbadanych w 2023 r.) stwierdzono ich podjęcie, odpowiednio wydanie, z naruszeniem prawa (w 2022 r. dotyczyło 1,18% zbadanych), z tego:

- 1) 57 uchwał i zarządzeń (0,46% zbadanych) — uznano za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa, w tym: 33 uchwały i zarządzenia w sprawie budżetu i jego zmiany oraz wieloletniej prognozy finansowej i jej zmiany, 13 uchwał w sprawie zasad i zakresu udzielania dotacji z budżetu JST, 7 uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych, w tym 5 dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi (w 2022 r. dotyczyło 0,69% zbadanych),
- 2) w 5 przypadkach wszczęte postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały budżetowej lub jej zmiany — umorzono, wobec usunięcia nieprawidłowości przez wezwane organy (w 2022 r. umorzono 2 postępowania),
- 3) 56 uchwał i zarządzeń uznano za podjęte z istotnym naruszeniem prawa i orzeczono ich nieważność (w 2022 r. dotyczyło również 56 uchwał i zarządzeń), z tego:
 - 19 uchwał i zarządzeń (z tego 9 dotyczących podatków i opłat lokalnych, 5 dotyczących trybu udzielania dotacji i 5 dotyczących budżetu lub jego zmiany) uznano za nieważne w części, co stanowiło 0,15% zbadanych (w 2022 r. dotyczyło 27 uchwał i zarządzeń),

- 37 uchwał i zarządzeń (w tym 9 uchwał dotyczących trybu udzielania dotacji i 3 dotyczące podatków i opłat lokalnych) uznano za nieważne w całości, co stanowiło 0,30% zbadanych (w 2022 r. dotyczyło 29 uchwał),
- 4) w 5 przypadkach stwierdzono niezgodność z prawem — 3 zarządzenia i 2 uchwały zarządu w sprawie zmiany budżetu na rok 2022 — bez orzekania ich nieważności, wobec utraty mocy obowiązującej uchwały budżetowej z dniem 31 grudnia 2022 r. (w 2022 r. dotyczyło 5 uchwał i 1 zarządzenia).

Wyniki badania nadzorczego w 2023 r. wskazują na niewielki wzrost udziału uchwał i zarządzeń organów JST uznanych przez Kolegium Izby za podjęte bez naruszenia prawa (z 98,81% w 2022 r. do 99,01% w 2023 r.). Stwierdzenie przez Kolegium istotnego naruszenia prawa w 56 uchwałach i zarządzeniach organów JST, skutkujące orzeczeniem ich nieważności, dotyczyło 0,45% zbadanych i w stosunku do roku poprzedniego nieznacznie wzrosło (w 2022 r. dotyczyło 0,43% zbadanych).

Wyniki badania nadzorczego uchwał i zarządzeń według kategorii jednostek

Wyszczególnienie	Liczba uchwał i zarządzeń		% 3:2	Wyniki badania nadzorczego w 2023 r.							
	2022	2023		bez naruszenia prawa	% 5:3	z nieistotnym naruszeniem prawa	nieważne			postępowanie umorzono	inne
							razem (9+10)	w części	w całości		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ogółem, z tego:	12 954	12 417	95,9	12 294	99,0	57	56	19	37	5	5
– gminy	10 762	10 293	95,6	10 188	99,0	55	42	13	29	5	3
– powiaty	1 463	1 415	96,7	1 405	99,3	0	8	2	6	0	2
– miasta na prawach powiatu	435	441	101,4	436	98,9	2	3	3	0	0	0
– województwo samorządowe	120	122	101,7	120	98,4	0	2	0	2	0	0
– związki JST	174	146	83,9	145	99,3	0	1	1	0	0	0

Wyniki badania nadzorczego 12 417 uchwał i zarządzeń organów JST według kategorii jednostek wskazują, że spośród zbadanych w 2023 r.:

- 10 293 uchwał i zarządzeń podjętych i wydanych przez organy 165 gmin — 10 188 (99,0%) uznano za podjęte bez naruszenia prawa (w 2022 r. — 98,7%),
- 1415 uchwał podjętych przez organy 26 powiatów — 1405 (99,3%) uznano za podjęte bez naruszenia prawa (w 2022 r. — 99,3%),
- 441 uchwał i zarządzeń podjętych i wydanych przez organy 4 miast na prawach powiatu — 436 (98,9%) uznano za podjęte bez naruszenia prawa (w 2022 r. — 99,3%),
- 122 uchwał podjętych przez organy województwa samorządowego — 120 (98,4%) uznano za podjęte bez naruszenia prawa (w 2022 r. — 100,0%),
- 146 uchwał podjętych przez organy 12 związków gmin, 1 związku powiatów i 1 związku powiatowo-gminnego — 145 (99,3%) uznano za podjęte bez naruszenia prawa (w 2022 r. dotyczyło 99,4%).

Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń według rodzaju spraw w latach 2021–2023

Zakres przedmiotowy uchwał i zarządzeń	2021		2022		2023		Dynamika % (6:4)
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	
1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem, z tego w sprawie:	10 900	100,00	12 954	100,00	12 417	100,00	95,85
a) procedury uchwalania budżetu i jego zmian	6	0,06	5	0,04	2	0,02	40,00
b) budżetu	208	1,90	209	1,61	211	1,70	100,96
c) zmiany budżetu	6 428	58,97	7 946	61,34	7 535	60,68	94,83
d) wieloletniej prognozy finansowej	210	1,92	212	1,63	211	1,70	99,53
e) zmiany wieloletniej prognozy finansowej	1 650	15,14	1 909	14,73	1 910	15,38	100,05
f) absolutorium	202	1,85	206	1,59	199	1,60	96,60
g) zaciągania zobowiązań oraz udzielania pożyczek	155	1,42	165	1,27	237	1,91	143,64
h) zasad i zakresu przyznawania dotacji	226	2,07	225	1,73	319	2,57	141,78
i) podatków i opłat lokalnych	707	6,49	858	6,63	560	4,51	65,27
j) zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji	9	0,08	4	0,03	0	0,00	0,00
k) pozostałe uchwały i zarządzenia	1099	10,08	1 215	9,4	1 233	9,93	101,48

Z liczby zbadanych w 2023 r. uchwał i zarządzeń organów JST według rodzaju spraw wynika m.in.:

- wzrost liczby uchwał organów JST w sprawie zasad i zakresu udzielania dotacji z budżetu JST (o 94 więcej niż w 2022 r.),
- wzrost liczby uchwał i zarządzeń organów JST w sprawie zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu oraz udzielania pożyczek i poręczeń (o 72 więcej niż w 2022 r.),
- spadek liczby uchwał i zarządzeń organów JST w sprawie zmian budżetu (o 411 mniej) w stosunku do zbadanych w 2022 r.,
- spadek liczby uchwał rad gmin w sprawie podatków i opłat lokalnych (o 298 mniej niż w 2022 r.),
- różnica pomiędzy liczbą zbadanych uchwał w sprawie budżetu i wieloletniej prognozy finansowej JST a liczbą nadzorowanych JST — w związku z terminem badania uchwał podejmowanych przed rozpoczęciem roku budżetowego oraz w związku z powstaniem nowego związku powiatowo-gminnego i uchwaleniem budżetu w trakcie roku budżetowego).

Badaniu nadzorcemu poddano wszystkie przekazane do nadzoru Izby uchwały i zarządzenia, podjęte (wydane) przez organy dolnośląskich JST w sprawach określonych w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o. W takim samym zakresie jak dotychczas, badaniem nadzorczym objęto uchwały i zarządzenia organów JST nienazwane wprost w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o. — dotyczące określenia ram prawnych gospodarowania środkami publicznymi, o których mowa w przepisach u.f.p. Wyniki badania tych aktów przedstawiono w grupie „pozostałe uchwały i zarządzenia”.

W 2023 r. Kolegium Izby — na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy o r.i.o. — dokonało ustalenia budżetu na rok 2023 w części dotkniętej nieważnością dla 1 JST (Lubań w.) — uchwałą Kolegium 25/2023 z dnia 3 kwietnia 2023 r.

Do ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego — stosownie do art. 13 pkt 7 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1461) — przekazano 25 rozstrzygnięć nadzorczych Kolegium Izby.

Wyniki badania nadzorczego uchwał i zarządzeń podjętych przez organy JST w sprawach określonych w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o. kolejny raz potwierdziły, że podstawowy przedmiot badania Kolegium Izby stanowiły uchwały i zarządzenia w sprawie budżetu i jego zmian oraz w sprawie wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian, których łącznie zbadano 9867 — 79,46% zbadanych w 2023 r. uchwał i zarządzeń organów JST (w latach 2022 i 2021 stanowiły odpowiednio 79,3% i 74,1% % łącznej liczby zbadanych w tych latach).

Wyniki badania w 2023 r. legalności uchwał i zarządzeń podjętych przez organy JST według rodzaju spraw i kategorii jednostek przedstawiono w zestawieniach nr 1 i nr 2 załączonych do sprawozdania.

A. Procedura uchwalania budżetu i jego zmian (art. 11 ust. 1 pkt 1 ustawy o r.i.o.)

W 2023 r. Kolegium Izby zbadało 2 uchwały w sprawie procedury uchwalania budżetu i jego zmian — obie uznało za podjęte bez naruszenia prawa. Dla porównania — w 2022 r. zbadano 5 uchwał w sprawie procedury uchwalania budżetu i uznano za zgodne z prawem.

B. Budżet (art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy o r.i.o.)

W 2023 r. Kolegium Izby zbadało 211 uchwał budżetowych; 2 uchwały podjęte na 2023 rok zbadano w 2022 r., 3 uchwały podjęte na 2024 rok zbadano w 2023 r. oraz zbadano w dniu 1 sierpnia 2023 r. uchwałę budżetową nowopowstałego związku powiatowo-gminnego „Sowiogórskie Autobusy”.

W badaniu nadzorczym 211 uchwał budżetowych JST na rok 2023 Kolegium Izby uznało:

- 1) 203 uchwały, tj. 96,2% zbadanych — za podjęte bez naruszenia prawa,
- 2) 6 uchwał, tj. 2,8% zbadanych — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa,
- 3) 1 uchwałę — za podjętą z istotnym naruszeniem prawa, co po zastosowaniu postępowania, o którym mowa w art. 12 ustawy o r.i.o., stanowiło podstawę do uznania za nieważną w części (Lubań w.),
- 4) 1 uchwałę — wobec której wszczęte postępowanie umorzono po usunięciu nieprawidłowości przez Radę Miejską Ząbkowic Śląskich, w sposób i w terminie określonym przez Kolegium Izby.

Nieistotne naruszenia prawa, czyli nieprawidłowości nieskutkujące stwierdzeniem nieważności uchwały, wskazane w odniesieniu do 6 uchwał budżetowych JST na rok 2023 (6 gmin) dotyczyły:

- brak spójności kwot przychodów wskazanych jako źródło finansowania deficytu budżetu z kwotami ujętymi w przychodach budżetu lub brak określenia źródeł finansowania deficytu (Cieszków, Udanin),
- brak spójności pomiędzy zaplanowanym wynikiem budżetu i rozchodami, a określeniem limitów zobowiązań i upoważnień dla zarządu do zaciągania zobowiązań (Ścinawa, Szczytna),
- nieprawidłowości w stosowaniu klasyfikacji budżetowej (Wojcieszów),
- nieokreślenie źródeł finansowania deficytu,
- podjęcie uchwały budżetowej po terminie wynikającym z art. 239 u.f.p. (bez konieczności podjęcia działań wynikających z art. 240 ust. 3 u.f.p.) — Jemielno.

Dla porównania — w 2022 r. Kolegium Izby zbadało 209 uchwał budżetowych, uznając 200 (95,7% zbadanych) za podjęte bez naruszenia prawa, 7 za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa (3,4% zbadanych) i 2 uchwały — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, co po zastosowaniu do obu uchwał postępowania, o którym mowa w art. 12 ustawy o r.i.o., stanowiło podstawę umorzenia wszczętego postępowania — wobec usunięcia nieprawidłowości przez wezwane rady (Lubań w. i Mietków), w sposób i terminie określonym przez Kolegium Izby.

C. Zmiany budżetu (art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy o r.i.o.)

W 2023 r. Kolegium Izby zbadało 7535 uchwał i zarządzeń w sprawie zmiany budżetu (o 411 mniej niż w 2022 r.), z tego 2394 uchwały organów stanowiących i 5141 uchwał i zarządzeń organów wykonawczych, uznając:

- 1) 7508 uchwał i zarządzeń — za podjęte bez naruszenia prawa, co stanowiło 99,6% zbadanych, w tym 6117 (99,6%) spośród 6140 podjętych przez organy gmin i 942 (99,8%) spośród 944 podjętych przez organy powiatów (w 2022 r. dotyczyło 7927 uchwał i zarządzeń, tj. 99,8% zbadanych),
- 2) 13 uchwał i zarządzeń — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa, co stanowiło 0,3% zbadanych (w 2022 r. dotyczyło 8 uchwał i zarządzeń, tj. 0,1% zbadanych),
- 3) 1 uchwałę i 4 zarządzenia — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, co stanowiło podstawę stwierdzenia nieważności w części (Jelenia Góra dwukrotnie, Kotla, Środa Śląska) i nieważności w całości (Lubań w.),
- 4) 5 zarządzeń w sprawie zmiany budżetu na rok 2022 — za niezgodne z prawem, bez orzekania ich nieważności w związku z utratą mocy obowiązującej uchwały budżetowej z dniem 31 grudnia 2022 r. — Legnickie Pole, Powiat Kamiennogórski, Mirsk, Powiat Trzebnicki, Złoty Stok (w 2022 r. dotyczyło 3 uchwał i 3 zarządzeń).
- 5) 4 uchwały — wobec których wszczęte postępowanie umorzono, po usunięciu nieprawidłowości przez radę, w sposób i w terminie określonym przez Kolegium Izby (Lubań w., Świebodzice dwukrotnie, Żmigród).

Nieważność w części dotyczyła:

- zarządzenia Wójta Gminy Kotła w sprawie zmiany budżetu — uchwała Kolegium nr 13/2023 z dnia 10 lutego 2023 r. — z powodu nadania bez podstawy prawnej wstecznej mocy obowiązującej,
- zarządzenia Burmistrza Środy Śląskiej w sprawie zmiany budżetu — uchwała Kolegium nr 14/2023 z dnia 17 lutego 2023 r. — z powodu istotnego naruszenia art. 257 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.),
- zarządzenia Prezydenta Miasta Jelenia Góra w sprawie zmiany budżetu — uchwała Kolegium nr 30/2023 z dnia 20 kwietnia 2023 r. i 40/2023 z dnia 21 czerwca 2023 r. — z powodu przeznaczenia środków rezerwy na zarządzanie kryzysowe na inny cel niż zarządzanie kryzysowe, co stanowi istotne naruszenie art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. z 2023 r. poz. 122).

Nieważność w całości dotyczyła zarządzenia Wójta Gminy Lubań w sprawie zmiany budżetu — uchwała Kolegium nr 44/2023 z dnia 28 czerwca 2023 r. — wobec istotnego naruszenia art. 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 i 527), zwanej dalej „u.s.g.”, w związku z przedstawieniem Izbie uchwały o treści, która nie była głosowana na sesji Rady Gminy Lubań, a tym samym nie została podjęta.

Stwierdzone przez Kolegium Izby istotne naruszenia prawa w 2 uchwałach i 3 zarządzeniach w sprawie zmiany budżetu na rok 2022, względem których odstąpiono od orzekania nieważności — wobec utraty mocy obowiązującej uchwały budżetowej z dniem 31 grudnia 2022 r. — dotyczyły:

- części uchwały Zarządu Powiatu Kamiennogórskiego w sprawie dokonania zmian planowanych dochodów i wydatków budżetu na 2022 r. — z powodu istotnego naruszenia art. 257 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.) — uchwała Kolegium nr 8/2023 z dnia 27 stycznia 2023 r.,
- części uchwały Zarządu Powiatu Trzebnickiego w sprawie zmian budżetu Powiatu Trzebnickiego na 2022 rok — wobec istotnego naruszenia art. 257 u.f.p. — uchwała Kolegium nr 4/2023 z dnia 20 stycznia 2023 r.
- części zarządzenia Wójta Gminy Legnickie Pole w sprawie zmian w budżecie gminy na 2022 rok — wobec istotnego naruszenia art. 257 pkt 1 u.f.p. — uchwała Kolegium nr 17/2023 z dnia 27 lutego 2023 r.,
- części zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Mirsk w sprawie zmian w budżecie gminy na 2022 r. — wobec istotnego naruszenia art. 259 ust. 3 u.f.p. — uchwała Kolegium nr 7/2022 z dnia 27 stycznia 2023 r.,
- części zarządzenia Burmistrza Złotego Stoku w sprawie zmian w budżecie gminy na 2022 rok — z powodu istotnego naruszenia art. 257 pkt 3 u.f.p. — uchwała Kolegium nr 10/2023 z dnia 3 lutego 2023 r.

D. Wieloletnia prognoza finansowa (art. 11 ust. 1 pkt 7 ustawy o r.i.o.)

W 2023 r. Kolegium Izby zbadało 211 uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej podjętych w trybie art. 230 ust. 6 u.f.p., w tym 3 uchwały podjęte na 2024 r. (2 uchwały podjęte na 2023 r. zbadano w 2022 r., Związek Powiatowo-Gminny „Sowiogórskie Autobusy” utworzony w trakcie 2023 r. nie uchwalił WPF na 2023 r.).

Dla porównania — w 2022 r. zbadano 212 uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej. W przypadku jednej gminy (Świebodzice) uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej badana była dwukrotnie, z uwagi na uznanie przez Kolegium Izby za nieważną w całości.

Badaniem nadzorczym w 2023 r. objęto uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej JST (lub jej zmiany) przekazane do Izby z zachowaniem wymogów art. 230 ust. 9 i art. 230b u.f.p., tj. w formie dokumentu elektronicznego, sporządzonego według wzoru określonego przez Ministra Finansów¹.

W badaniu legalności 211 uchwał organów stanowiących JST w sprawie wieloletniej prognozy finansowej — Kolegium Izby uznało:

- 1) 210 uchwał, tj. 99,5% zbadanych — za podjęte bez naruszenia prawa (w 2022 r. dotyczyło 92,8% zbadanych), w tym 164 uchwały spośród 165 podjętych przez rady gmin,
- 2) 1 uchwałę — za podjętą z istotnym naruszeniem prawa, co stanowiło podstawę stwierdzenia jej nieważności w całości.

Stwierdzenie nieważności dotyczyło uchwały Rady Miejskiej w Ząbkowicach Śląskich — wobec istotnego naruszenia art. 226 w związku z art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.), z powodu braku realistyczności wieloletniej prognozy finansowej w zakresie planowanych dochodów bieżących i wydatków bieżących, zastosowanych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań oraz dopuszczalnego wskaźnika spłaty zobowiązań.

E. Zmiany wieloletniej prognozy finansowej (art. 11 ust. 1 pkt 7 ustawy o r.i.o.)

W 2023 r. Kolegium Izby zbadało 1910 uchwał i zarządzeń w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej JST (o 1 więcej niż w 2022 r.), z tego 1739 uchwał organów stanowiących i 171 uchwał i zarządzeń organów wykonawczych, i uznało:

- 1) 1893 uchwały i zarządzenia, tj. 99,1% zbadanych — za podjęte bez naruszenia prawa, w tym 1571 (99,0%) spośród 1587 podjętych przez organy gmin i 230 (100,0%) spośród 230 podjętych przez organy powiatów (w 2022 r. dotyczyło 1886 uchwał i zarządzeń, odpowiednio 98,8% zbadanych),
- 2) 14 uchwał i zarządzeń, tj. 0,7% zbadanych (w 2022 r. dotyczyło 22 uchwał i zarządzeń, odpowiednio 1,2% zbadanych) — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa,
- 3) 3 uchwały — za wydane z istotnym naruszeniem prawa, co stanowiło podstawę do stwierdzenia nieważności w całości (Województwo Samorządowe, Kotła, Ząbkowice Śląskie).

Nieważność w całości dotyczyła:

- uchwały Sejmiku Województwa Dolnośląskiego — uchwała Kolegium nr 54/2023 z dnia 28 lipca 2023 r. — z powodu istotnego naruszenia art. 229 oraz art. 231 ust. 2 w związku z art. 211 ust. 1 i 4 i art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 i 1273),
- uchwały Rady Gminy Kotła — uchwała Kolegium nr 32/2023 z dnia 20 kwietnia 2023 r. — wobec istotnego naruszenia art. 226 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.) z powodu braku realistyczności wieloletniej prognozy finansowej,
- uchwały Rady Miejskiej Ząbkowice Śląskich — uchwała Kolegium nr 56/2023 z dnia 22 sierpnia 2023 r. — wobec istotnego naruszenia art. 226 ust. 1 i art. 229 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.) z powodu braku realistyczności wieloletniej prognozy finansowej.

F. Absolutorium (art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy o r.i.o.)

Uchwały absolutoryjne z tytułu wykonania budżetu za rok 2022 — z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 271 ust. 1 u.f.p. — podjęły organy stanowiące 199 nadzorowanych jednostek (186 JST i 13 związków), które w 194 uchwałach rozstrzygnęły o udzieleniu absolutorium, a w 5 uchwałach zdecydowały o nieudzieleniu absolutorium. W 9 przypadkach nie rozstrzygnięto kwestii absolutorium (Boguszów-Gorce,

¹ Obowiązujący w 2023 r. wzór wieloletniej prognozy finansowej określiło rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 83).

Duszniki-Zdrój, Jemielno, Legnickie Pole, Lubawka, Marciszów, Polkowice, Przeworno, Świeradów-Zdrój). Uchwała Rady Gminy Zgorzelec o udzieleniu absolutorium została zbadana w 2024 r. (przesłana do Izby 28 grudnia 2023 r.).

Dla porównania — w 2022 r. absolutorium z tytułu wykonania budżetu za rok 2021 rozstrzygły organy stanowiące 206 jednostek (192 JST i 14 związków), które w 204 uchwałach rozstrzygły o udzieleniu absolutorium, a w 2 uchwałach zdecydowały o nieudzieleniu absolutorium. W 4 przypadkach nie rozstrzygnięto kwestii absolutorium (Boguszów-Gorce, Legnickie Pole, Przeworno, Świebodzice).

W badaniu nadzorczym 199 uchwał w sprawie absolutorium za rok 2022, Kolegium Izby uznało:

- 1) 195 uchwał w sprawie absolutorium (98,0% zbadanych) — za podjęte bez naruszenia prawa (w 2022 r. dotyczyło 98,5% zbadanych), z tego 193 uchwały w sprawie udzielenia absolutorium i dwie w sprawie nieudzielenia,
- 2) 4 uchwały w sprawie nieudzielenia absolutorium (2,0% zbadanych) — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, co skutkowało orzeczeniem ich nieważności w całości (w 2023 r. dotyczyło 3 uchwał).

Kolegium Izby stwierdziło istotne naruszenie:

- 1) art. 18 pkt 10 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2022 r. poz. 2094 i z 2023 r. poz. 572) — wobec niedokonania właściwej oceny wykonania budżetu za 2022 rok (dolnośląskie — uchwała Kolegium nr 41/2023 z dnia 21 czerwca 2023 r.),
- 2) art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 i 572) — wobec niedokonania właściwej oceny wykonania budżetu za 2022 rok (Świebodzice — uchwała Kolegium nr 46/2023 z dnia 21 lipca 2023 r.),
- 3) art. 12 pkt 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2022 r. poz. 1526 i z 2023 r. poz. 572) — wobec niedokonania właściwej oceny wykonania budżetu za 2022 r. (Powiat Jaworski — uchwała Kolegium nr 48/2023 z dnia 21 lipca 2023 r. i Powiat Oławski — uchwała Kolegium nr 53/2023 z dnia 21 lipca 2023 r.).

G. Zaciąganie zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego JST oraz udzielanie pożyczek (art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o.)

W 2023 r. Kolegium Izby zbadało 237 uchwał i zarządzeń w sprawie zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego oraz udzielania pożyczek z budżetu JST (o 72 więcej niż w 2022 r.) i uznało:

- 1) 235 uchwał (99,2% zbadanych) — za podjęte bez naruszenia prawa (w 2022 r. dotyczyło 99,4% zbadanych),
- 2) 1 uchwałę (0,4% zbadanych) — za podjętą z istotnym naruszeniem prawa, co stanowiło podstawę do stwierdzenia jej nieważności (w 2022 r. dotyczyło 0,6% zbadanych),
- 3) 1 uchwałę (0,4% zbadanych) — za podjętą z nieistotnym naruszeniem prawa (w 2022 r. przypadek nie wystąpił).

Wyniki badania nadzorczego uchwał w sprawach określonych w art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o. obejmują w 2023 r.:

- 118 uchwał w sprawie emisji obligacji oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu (o 34 więcej niż w 2022 r.), z tego 117 podjętych bez naruszenia prawa i jedna z nieistotnym naruszeniem prawa (w 2022 r. odpowiednio 84 uchwały, wszystkie podjęte bez naruszenia prawa),
- 97 uchwał i zarządzeń w sprawie zaciągania pożyczek i kredytów długoterminowych (o 35 więcej niż w 2022 r.), z tego wszystkie uznano za podjęte bez naruszenia prawa (w 2022 r. odpowiednio 62 uchwały, z tego 61 uznano za podjęte bez naruszenia prawa, jedną za podjętą z istotnym naruszeniem prawa, skutkującym stwierdzeniem nieważności w całości),
- 1 zarządzenie w sprawie zaciągania kredytu krótkoterminowego — uznane za podjęte bez naruszenia prawa (w 2022 r. 4 uchwały i zarządzenia bez naruszenia prawa),

- 4 uchwały i 1 zarządzenie w sprawie udzielania poręczeń — z tego 4 uznane za podjęte bez naruszenia prawa i jedna za podjętą z naruszeniem prawa, skutkującym stwierdzeniem nieważności w całości (w 2022 r. odpowiednio 1 uchwałę — uznaną za podjętą bez naruszenia prawa),
- 15 zarządzeń w sprawie udzielenia pożyczki — wszystkie uznano za podjęte bez naruszenia prawa (w 2022 r. odpowiednio 14 uchwał i zarządzeń).

Stwierdzone przez Kolegium Izby w 2023 r. istotne naruszenie prawa — skutkujące orzeczeniem nieważności — dotyczyło uchwały Rady Gminy Kłodzko w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie poręczenia kredytu planowanego do zaciągnięcia przez spółkę, wobec istotnego naruszenia art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. i ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.) — uchwała podjęta przez niewłaściwy organ (kompetencja organu wykonawczego).

Dla porównania — w 2022 r. Kolegium Izby zbadało 165 uchwał i zarządzeń w sprawie zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego oraz udzielania pożyczek z budżetu JST.

H. Zasady i zakres przyznawania dotacji z budżetu JST (art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy o r.i.o.)

W 2023 r. Kolegium Izby zbadało 319 uchwał w sprawie określenia zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu JST (o 93 więcej niż w 2022 r.) i uznało 292 (91,5% zbadanych) za podjęte bez naruszenia prawa, 13 za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa, a 14 za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, stanowiącym podstawę stwierdzenia ich nieważności (9 w całości i 5 w części).

Stwierdzenie przez Kolegium Izby nieważności 14 uchwał organów stanowiących JST w sprawach określonych w art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy o r.i.o. w 2023 r. dotyczyło:

- 4 uchwał w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, wobec istotnego naruszenia art. 81 ust.1 ustawy z dnia 13 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r. poz. 840 i Dz.U. z 2023 r. poz. 951 i 1688) — uznanych za nieważne w całości — uchwała Kolegium nr 27/2023 z dnia 20 kwietnia 2023 r. (Złoty Stok), uchwała Kolegium nr 76/2023 z dnia 13 grudnia 2023 r. (Powiat Wrocławski) i uchwała Kolegium nr 77/2023 z dnia 13 grudnia 2023 r. (Powiat Wrocławski) oraz uznanie za nieważne w części — uchwała Kolegium nr 31/2023 z dnia 20 kwietnia 2023 r. (Wołów),
- 3 uchwał w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków — uznanych za nieważne w części, wobec istotnego naruszenia art. 81 ust.1 ustawy z dnia 13 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r. poz. 840 i Dz.U. z 2023 r. poz. 951 i 1688) w związku z art. 250 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.) — uchwała Kolegium nr 36/2023 z dnia 29 maja 2023 r. (Ścinawa), uchwała Kolegium nr 43/2023 z dnia 21 czerwca 2023 r. (Powiat Legnicki) i uchwała Kolegium nr 60/2023 z dnia 22 września 2023 r. (Powiat Lubiński),
- 2 uchwał w sprawie projektu uchwały w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków — wobec braku podstawy prawnej do ich podjęcia (Głogów w., Wądroże Wielkie) — uchwały Kolegium nr 20/2023 z dnia 8 marca 2023 r. i 66/2023 z dnia 25 października 2023 r.,
- 2 uchwał w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie dotacji w wysokości wyższej niż określona w art. 21 ust. 3 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych (Jordanów Śląski — nieważność w całości) oraz w sprawie określenia zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Warta Bolesławiecka — nieważność w części) — z powodu istotnego naruszenia art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych aktów prawnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1461) — odpowiednio uchwała Kolegium nr 75/2023 z dnia 13 grudnia 2023 r. i uchwała nr 47/2023 z dnia 21 lipca 2023 r.,
- 2 uchwał w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów budowy podłączeń budynków do kanalizacji sanitarnej (Ścinawa – dwukrotnie) — z powodu istotnego naruszenia art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 r. poz. 2556 i 2687) w związku z art. 126 i art. 127 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.) oraz § 14 ust. 2 i § 30 ust. 1 w związku z § 143 załącznika do

rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U. z 2016 r. poz. 283) — uchwała Kolegium nr 63/2023 i 64/2023 z dnia 3 października 2023 r. (stwierdzenie nieważności uchwały zmieniającej w konsekwencji unieważnienia uchwały pierwotnej),

- uchwały w sprawie zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Powiatu Legnickiego na finansowanie lub dofinansowanie działań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej — z powodu istotnego naruszenia art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 r. poz. 2556 i 2687) — uchwała Kolegium nr 33/2023 z dnia 4 maja 2023 r.

Dla porównania — w 2022 r. zbadano 225 uchwał w sprawie określenia zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu JST i uznano 206 (91,6% zbadanych) za podjęte bez naruszenia prawa, 5 za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa, a 14 uchwał uznano za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, skutkującym stwierdzeniem ich nieważności — 9 w całości i 5 w części.

I. Podatki i opłaty lokalne, do których mają zastosowanie przepisy ustawy — Ordynacja podatkowa (art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o r.i.o.)

W 2023 r. Kolegium Izby zbadło 608 uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych, podjętych przez organy stanowiące JST (w 2022 r. zbadano 858 uchwał), z tego:

- 172 uchwały (o 197 mniej niż w 2022 r.) podjęte na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1469, z późn. zm.), zwanej dalej „u.c.p.g.”,
- 436 uchwał (o 53 mniej niż w 2022 r.) podjętych na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 70), zwanej dalej „u.p.o.l.”, ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 333) ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 888, z późn. zm.) i odpowiednio przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2023 r. poz. 2383, z późn. zm.).

W wyniku badania nadzorczego 436 uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych Kolegium uznało:

- 1) 422 uchwały (96,8% zbadanych) — za podjęte bez naruszenia prawa (w 2022 r. dotyczyło 97,8% zbadanych),
- 2) 2 uchwały — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa,
- 3) 6 uchwał (1,4% zbadanych) — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa i stwierdziło ich nieważność w całości (2 uchwały) i w części (4 uchwały), w 2022 r. stwierdzenie nieważności dotyczyło 1,4% zbadanych.

Stwierdzenie nieważności 6 uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych dotyczyło w 2023 r.:

- 1 uchwały w sprawie wprowadzenia opłaty od posiadania psów — wobec istotnego naruszenia art. 19 pkt 3 w związku z art. 18a ust. 2 u.p.o.l. (Ząbkowice Śląskie) — uchwała Kolegium nr 19/2023 z dnia 27 lutego 2023 r.,
- 1 uchwały w sprawie określenia zasad poboru, terminu płatności oraz wysokości stawek opłaty targowej na terenie Miasta i Gminy Bogatynia — wobec istotnego naruszenia art. 19 pkt 3 w związku z art. 15 ust. 1 u.p.o.l. — uchwała Kolegium nr 55/2023 z dnia 7 sierpnia 2023 r.,
- 1 uchwały w sprawie opłaty uzdrowskiej, ustalenia wysokości stawek i zasad jej poboru w drodze inkasa — wobec istotnego naruszenia art. 19 pkt 3 w związku z art. 17 ust. 1a u.p.o.l. (Jelenia Góra) — uchwała Kolegium nr 78/2023 z dnia 22 grudnia 2023 r.,
- 1 uchwały w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości oraz zwolnień od podatku od nieruchomości — wobec istotnego naruszenia art. 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.), w związku z przedstawieniem Izbie uchwały o treści, która nie była głosowana na sesji Rady Miejskiej w Ścinawie, a tym samym nie została podjęta — uchwała Kolegium nr 80/2023 z dnia 28 grudnia 2023 r.,

- 1 uchwały w sprawie obniżenia ceny skupu żyta jako podstawy obliczenia podatku rolnego — wobec istotnego naruszenia § 49 ust. 1 i 2 uchwały Rady Miejskiej w Ścinawie nr LXII/398/18 z dnia 12 października 2018 r. w sprawie Statutu Miasta i Gminy Ścinawa — uchwała Kolegium nr 81/2023 z dnia 28 grudnia 2023 r.,
- 1 uchwały w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości oraz zwolnień od podatku od nieruchomości — wobec istotnego naruszenia § 39 ust. 1 w zw. z § 143 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U. z 2016 r. poz. 283), wobec bezprzedmiotowości powołanych postanowień uchwały (Ścinawa) — uchwała Kolegium nr 82/2023 z dnia 28 grudnia 2023 r.

W wyniku zbadania 172 uchwał w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, podjętych przez rady gmin i zgromadzenia związków na podstawie art. 6i, 6j, 6k, 6m, 6n, 6r u.c.p.g., Kolegium Izby uznało:

- 1) 161 uchwał (93,6% zbadanych) — za podjęte bez naruszenia prawa (w 2022 r. dotyczyło 90,5% zbadanych),
- 2) 5 uchwał — za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa (w 2022 r. dotyczyło 20 zbadanych uchwał),
- 3) 6 uchwał (3,5% zbadanych) — za podjęte z istotnym naruszeniem prawa i stwierdziło ich nieważność — 5 w części i 1 w całości (w 2022 r. stwierdzenie nieważności dotyczyło 15 uchwał).

Stwierdzenie nieważności w całości 1 uchwały w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dotyczyło uchwały Rady Miejskiej Węglińca w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości — z powodu istotnego naruszenia art. 6n ust. 2 w związku z art. 6n ust. 1 pkt 1 i art. 6m ust. 1a i 1b u.c.p.g. — uchwała Kolegium nr 1/2023 z dnia 10 stycznia 2023 r.

Stwierdzenie nieważności w części dotyczyło 4 uchwał w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty, podjętych przez organy stanowiące JST: Góra, Prochowice, Złotoryja w., Związek Gmin Zagłębia Miedziowego — uchwały Kolegium (odpowiednio): nr 2/2023 z dnia 10 stycznia 2023 r. nr 3/2023 z 20 stycznia 2023 r., nr 11/2023 i nr 12/2022 z dnia 3 lutego 2023 r. — oraz uchwały w sprawie zmiany uchwały Rady Gminy Jordanów Śląski w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości — uchwała Kolegium nr 9/2023 z dnia 27 stycznia 2023 r.

J. Zobowiązania w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustalaną corocznie przez organ stanowiący (odrębnie nienazwane w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o.)

W 2023 r. nie wpłynęły do Izby uchwały objęte tą kategorią (w 2022 r. Kolegium Izby zbadało 4 uchwały), podejmowane przez rady gmin na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. e u.s.g., dotyczące zobowiązań wynikających z podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustalaną corocznie przez radę gminy.

Uchwały podjęte w tej sprawie podlegają wyróżnieniu w wynikach prezentowanych przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych (KRRIO), co pomimo niewystąpienia przypadków podjęcia przedmiotowych uchwał, w tym w związku z art. 228 u.f.p., zobowiązuje Izbę do zachowania tej samej szczególności w prezentowaniu wyników działalności nadzorczej.

K. Grupa pozostałe uchwały i zarządzenia w sprawach dotyczących gospodarki finansowej JST (odrębnie nienazwane w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o.)

Do grupy pozostałych uchwał i zarządzeń zaliczono akty wykonawcze organów JST, wydane na podstawie przepisów ustawy o finansach publicznych, dotyczące określenia ram prawnych wykonywania budżetu, a których specyfika nie pozwala na zaliczenie wprost do kategorii określonych w art. 11 ust. 1 ustawy o r.i.o. W wynikach badania Kolegium Izby i w wynikach prezentowanych przez KRRIO za rok 2023

— tak jak w latach poprzednich — do grupy „pozostałe uchwały i zarządzenia” zaliczane są akty wydane w sprawie wydatków niewygasających, w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu, w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla innych JST, w sprawie przekazania dotacji, w tym na prace konserwatorskie, w sprawie wydzielonych rachunków dochodów samorządowych jednostek oświaty, w sprawie udzielenia upoważnienia dla zarządu do dokonywania zmian w budżecie, a także w sprawie wyodrębnienia w budżecie środków stanowiących fundusz sołecki.

W 2023 r. Kolegium Izby zbadało 1185 uchwał i zarządzeń wydanych przez organy JST w sprawach związanych z wykonywaniem budżetu, a zaliczonych do grupy pozostałe uchwały i zarządzenia (w 2022 r. zbadano 1215 uchwał i zarządzeń) i uznało 1167 uchwał (98,5% zbadanych) za podjęte bez naruszenia prawa, 3 za podjęte z nieistotnym naruszeniem prawa, a 15 za podjęte z istotnym naruszeniem prawa, stanowiącym przesłankę stwierdzenia ich nieważności w całości.

Stwierdzenie nieważności w całości 15 spośród 1185 zbadanych uchwał i zarządzeń zaliczanych do grupy „pozostałe uchwały i zarządzenia” dotyczyło:

- 6 uchwał w sprawie udzielenia/przekazania dotacji na prace konserwatorskie (Bolesławiec m., Kobierzyce — trzy uchwały, Szczawno-Zdrój, Świebodzice),
- 5 uchwał w sprawie przekazania środków finansowych na Wojewódzki Fundusz Wsparcia Policji (Bardo, Kłodzko w., Nowa Ruda w., Powiat Oławski, Żarów),
- 3 uchwał w sprawie udzielenia dotacji dla Ochotniczej Straży Pożarnej (Kamienna Góra m., Milicz, Ząbkowice Śląskie),
- 1 uchwałę w sprawie rozpatrzenia i niezatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu Miasta Kamienna Góra za 2022 rok.

2. Ustalenie przez Kolegium Izby budżetu JST w przypadku niepodjęcia uchwały budżetowej przez jej organ stanowiący w terminie do 31 stycznia roku budżetowego (art. 11 ust. 2 ustawy o r.i.o.) oraz w przypadku niezachowania zasad określonych w art. 242–244 u.f.p. (art. 11 ust. 2a ustawy o r.i.o.)

Nowelizacja ustawy o finansach publicznych, dokonana ustawą z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1646) i ustawą z dnia 9 maja 2014 r. wprowadziła do systemu finansów publicznych instytucję programu postępowania naprawczego (dodany art. 240a i 240b), w której ramach określono warunki przywrócenia organom stanowiącym JST kompetencji do uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej lub budżetu, które nie zachowują relacji z art. 242–244 ustawy. W warunkach tych uwzględniono kompetencje kolegium regionalnej izby obrachunkowej w procedurze opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego, w tym obowiązek ustalenia budżetu JST w przypadku nieopracowania programu lub braku pozytywnej opinii do tego programu (art. 240a ust. 8), oraz w przypadku braku możliwości uchwalenia budżetu JST zgodnie z zasadami określonymi w art. 242–244 (art. 240b ust. 1).

W 2023 r. Kolegium Izby — na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 i art. 12 ust. 2 i 3 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy o r.i.o. — dokonało ustalenia budżetu na rok 2023 w części dotkniętej nieważnością dla 1 JST (Lubań w.) — uchwałą Kolegium nr 25/2023 z dnia 3 kwietnia 2023 r.

W 2022 r. Kolegium Izby — na podstawie art. 11 ust. 2a ustawy o r.i.o. w związku z art. 240 ust. 3 u.f.p. — dokonało ustalenia budżetu na rok 2022 dla 2 JST (Świebodzice i Powiat Jaworski) — uchwały Kolegium nr 21/2022 z dnia 16 lutego 2022 r. i 22/2022 z 28 lutego 2022 r.

3. Rozpatrywanie zastrzeżeń organów jednostek kontrolowanych do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych (art. 18 ust. 1 pkt 5a oraz art. 25b ust. 2 ustawy o r.i.o.)

W 2023 r. Kolegium Izby rozpatrzyło 1 zastrzeżenie zgłoszone przez organ kontrolowanej jednostki do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia, zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o r.i.o., może być wyłącznie zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

W wyniku rozpatrzenia zgłoszonego w 2023 r. zastrzeżenia Burmistrza Miasta Kowary do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym Regionalnej Izby Obrachunkowej z dnia 11 sierpnia 2023 r. (znak WK.WR.40.17.2023.112) Kolegium postanowiło:

- uwzględnić zastrzeżenie sformułowane w części III w pkt 4, tj. do wniosku pokontrolnego nr 8 lit. a,
- oddalić zastrzeżenia sformułowane w części III w pkt 1, 2 i 3,
- oddalić zarzuty sformułowane w części I i II.

Dla porównania — w 2022 r. Kolegium Izby rozpatrzyło też 1 zastrzeżenie do wystąpienia.

4. Podejmowanie uchwał w sprawach związanych z funkcjonowaniem Izby (art. 18 ust. 1 pkt 3–5 i 5b ustawy o r.i.o.) oraz przeprowadzenia postępowania konkursowego w celu wyłonienia kandydata na członka kolegium i prezesa izby (art. 15a ust. 4 i art. 16 ust. 4 ustawy o r.i.o.)

W 2023 r. w sprawach związanych z funkcjonowaniem Izby Kolegium podjęło 7 uchwał, z tego:

- 3 uchwały na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 3 i 5 ustawy o r.i.o. — w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania budżetu Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za rok 2022, w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania ramowego planu pracy, w tym planu kontroli za rok 2022, oraz przyjęcia sprawozdania z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej za rok 2022 — odpowiednio uchwały Kolegium nr 23/2022, nr 21/2023 i nr 22/2022 z dnia 29 marca 2023 r.,
- 1 uchwałę na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 4 ustawy o r.i.o. — w sprawie ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na rok 2024, w tym planu kontroli — uchwała Kolegium nr 73/2022 z dnia 29 listopada 2023 r.,
- 1 uchwałę na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 4 ustawy o r.i.o. w sprawie uchwalenia wniosków do projektu budżetu Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na rok 2024 — uchwała Kolegium nr 38/2023 z dnia 6 czerwca 2023 r.,
- 2 uchwały na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 5b ustawy o r.i.o. w sprawie zaopiniowania kandydata na etatowego członka Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu — uchwały Kolegium nr 39/2023 z dnia 6 czerwca 2023 r. i nr 58/2023 z dnia 6 września 2023 r.

Dla porównania — w 2022 r. w sprawach związanych z funkcjonowaniem Izby oraz przeprowadzenia postępowania konkursowego w celu wyłonienia kandydata na członka kolegium podjęto 5 uchwał.

5. Podejmowanie uchwał w innych sprawach, określonych w odrębnych przepisach (art. 18 ust. 1 pkt 6 ustawy o r.i.o.)

A. Skargi na rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium Izby wniesione przez JST w 2023 r.

Do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu za pośrednictwem Kolegium Izby nie zostały wniesione w 2023 r. żadne skargi.

B. Skargi na uchwały organów JST wniesione przez Kolegium Izby

W 2023 r. nie wystąpiły przesłanki wniesienia przez Kolegium Izby skarg na uchwały organów JST.

6. Rozpatrywanie odwołań od opinii wydanych przez składy orzekające, wniesionych do pełnego składu Kolegium (art. 18 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 20 ust. 2 ustawy o r.i.o.)

Opinie Składów Orzekających Izby — wydane w formie uchwał tych składów — zawierały pouczenie o przysługującym ich adresatom prawie wniesienia odwołania do Kolegium Izby w terminie 14 dni od doręczenia uchwały (art. 20 ust. 1 ustawy o r.i.o.).

Do Kolegium Izby wniesiono 1 odwołanie od opinii wydanej przez Skład Orzekający, a rozpatrzone w 2023 r. — w sprawie sprawozdania z wykonania budżetu.

Po zbadaniu spełnienia wymogów formalnych wniesienia odwołania, Kolegium postanowiło oddalić odwołanie Zarządu Powiatu Zgorzeleckiego od uchwały Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu z dnia 2 maja 2023 r.: nr VI/41/2023 w sprawie negatywnej opinii o przedłożonym przez Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego sprawozdaniu z wykonania budżetu Powiatu Zgorzeleckiego za 2022 rok — wobec wniesienia go przez nieuprawniony podmiot — uchwałą Kolegium nr 37/2023 z dnia 29 maja 2023 r.,

Dla porównania — w 2022 r. do Kolegium Izby nie wniesiono odwołań od opinii wydanych przez Składy Orzekające.

7. Wykonanie zadań, o których mowa w art. 13 ustawy o r.i.o. oraz w art. 230 ust. 4 i art. 246 ust. 1 i 3 u.f.p. [cz. I pkt 7–16 planu pracy]

Składy Orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, wydały w 2023 r. łącznie 1606 opinii (o 132 mniej niż w 2022 r.), z tego 1034 opinie w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o. i 572 opinie w sprawach określonych w art. 230 ust. 4 i art. 246 ust. 1 i 3 u.f.p.

Dla porównania — w 2022 r. wydano 1738 opinii, z tego 1154 opinie w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o. i 584 opinie w sprawach określonych w art. 230 ust. 4 i art. 246 ust. 1 i 3 u.f.p.

Zakres zadań regionalnych izb obrachunkowych związany z wydawaniem opinii, w tym w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o., uległ zmianie w stosunku do obowiązującego w poprzednim roku. Ustawa z dnia 26 stycznia 2023 r. o zmianie ustaw w celu likwidowania zbędnych barier administracyjnych i prawnych (Dz.U. poz. 803) uchyliła z dniem 9 lutego 2023 r. art. 13 pkt 4 ustawy o r.i.o. w związku z uchyleniem art. 266 u.f.p. Wobec tych zmian regionalne izby obrachunkowe nie wydawały opinii w sprawie informacji o przebiegu wykonania budżetu JST za pierwsze półrocze 2023 r. Stan prawny w 2023 r. obejmował obowiązek wydania opinii w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o. oraz w art. 230 ust. 4 i art. 246 ust. 1 i 3 u.f.p., w tym obowiązek zaopiniowania programu postępowania naprawczego, o którym mowa w art. 240a ust. 1 u.f.p.

Rodzaj i liczba opinii wydanych przez Składy Orzekające Izby w latach 2020–2023

Wyszczególnienie	Liczba wydanych opinii		
	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Opinie ogółem, z tego w sprawie:	1759	1738	1606
1) możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych	115	118	182
2) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w uchwale budżetowej	199	203	203
3) prawidłowości planowanej kwoty długu	197	196	194
4) projektu uchwały budżetowej na rok	213	203	216
5) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej	191	185	175
6) projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej	213	203	215
7) informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze	209	210	x
8) sprawozdania z wykonania budżetu za rok	210	210	209
9) wniosku komisji rewizyjnej w sprawie absolutorium	210	209	208
10) uchwały w sprawie nieudzielenia absolutorium	2	1	4
11) programu postępowania naprawczego	0	0	0
W tym opinie negatywne	10	6	9

Przedmiot opiniowania, tak jak w latach poprzednich, stanowiły przedłożone przez dolnośląskie JST projekty uchwał (na rok 2024), kwoty i parametry budżetowe określone w wieloletnich prognozach finansowych i uchwałach budżetowych na rok 2023 oraz informacje dotyczące sprawozdania z wykonania budżetu za rok 2022, a po nich wnioski komisji rewizyjnych w sprawie absolutorium i kolejno uchwały w sprawie nieudzielenia absolutorium wójtowi. W 2023 r. nie wystąpiły przesłanki dla opracowania i przedłożenia do zaopiniowania programu postępowania naprawczego JST.

Składy Orzekające Izby wydały w 2023 r.:

- 1) 1204 opinie pozytywne, co stanowiło 75,0% wydanych (w 2022 r. odpowiednio 81,2% wydanych),
- 2) 262 opinie pozytywne z uwagami, co stanowiło 16,3% wydanych (w 2022 r. odpowiednio 13,5%),
- 3) 131 opinii pozytywnych z zastrzeżeniami, co stanowiło 8,2% wydanych (w 2022 r. dotyczyło 4,7%),
- 4) 9 opinii negatywnych, co stanowiło 0,6% wydanych (w 2022 r. 6 opinii i 0,3% wydanych).

Negatywnie zaopiniowano:

- 2 projekty uchwał, z tego 1 projekt uchwały budżetowej na 2024 rok (Stoszowice) i 1 projekt uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej (Stoszowice),
- 1 sprawę dotyczącą możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej na 2024 rok (Stoszowice),
- 1 sprawozdanie z wykonania budżetu za 2022 r. (Powiat Zgorzelecki),
- 3 wnioski komisji rewizyjnych w sprawie nieudzielenia absolutorium z wykonania budżetu za rok 2022 (Lubawka, Polkowice, Świebodzice),
- 2 uchwały w sprawie nieudzielenia absolutorium z wykonania budżetu za rok 2022 (dolnośląskie, Świebodzice).

Na mocy art. 20 ust. 1 ustawy o r.i.o. zostało wniesione przez organ JST do Kolegium Izby jedno odwołanie od opinii wydanej przez Skład Orzekający w 2023 r. — w sprawie sprawozdania z wykonania budżetu (Powiat Zgorzelecki), które zostało przez Kolegium oddalone.

A. Wydawanie, na wniosek organu wykonawczego JST, opinii o możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych (art. 13 pkt 1 ustawy o r.i.o.)

Zgodnie z art. 13 pkt 1 ustawy o r.i.o. do zadań Izby należy wydawanie na wniosek organu wykonawczego JST opinii o możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych. W 2023 r. — na wnioski organów wykonawczych JST złożone w trybie art. 91 ust. 2 u.f.p. — Składy Orzekające Izby wydały 182 opinie (o 64 więcej niż w 2022 r. i o 67 więcej niż w 2021 r.) o możliwości spłaty kredytu lub pożyczki oraz wykupu papierów wartościowych, z tego 115 opinii pozytywnych (63,2% wydanych), 42 opinie pozytywne z uwagami i 25 pozytywnych z zastrzeżeniami.

Liczba opinii wydanych w 2023 r. obejmuje: 103 opinie o możliwości spłaty kredytu lub pożyczki, w tym 4 o możliwości spłaty innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 u.f.p. (o 34 opinii więcej niż w 2022 r.), z tego 74 opinie pozytywne (71,8% wydanych), 18 pozytywnych z uwagami i 11 pozytywnych z zastrzeżeniami, 79 opinii o możliwości wykupu obligacji (o 30 opinii więcej niż w 2022 r.), z tego 41 opinii pozytywnych (51,9% wydanych), 24 opinie pozytywne z uwagami, 14 pozytywnych z zastrzeżeniami.

Opinie o możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych (art. 13 pkt 1 ustawy o r.i.o.)

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii w 2023 r.				
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne
Ogółem, z tego:	182	115	42	25	0
– gminy	155	108	26	21	0
– miasta na prawach powiatu	8	0	7	1	0
– powiaty	18	6	9	3	0
– województwo samorządowe	0	0	0	0	0
– związki gmin	1	1	0	0	0

Wyniki opiniowania, w szczególności liczba i charakter opinii wydanych w 2023 r. dla dolnośląskich JST — w sprawie możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu obligacji — wskazują na dalsze pogarszanie się sytuacji finansowej JST, w tym możliwości podwyższenia zdolności spłaty zobowiązań, co łączyło się z wydłużeniem okresu spłaty zobowiązań wynikających z zaciągnięcia kredytów lub emisji obligacji.

W 42 opiniach pozytywnych z uwagami i 25 opiniach pozytywnych z zastrzeżeniami — podobnie jak w latach poprzednich — Składy Orzekające Izby wskazywały organom wykonawczym JST na ryzyko niezachowania w kolejnych latach, w tym w latach spłaty wnioskowanych kredytów i wykupu obligacji, relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p., w tym z uwagi na:

- utrzymywanie się relatywnie niskiej zdolności spłaty zobowiązań dłużnych, co wyraża się wystąpieniem w roku budżetowym i kolejnych latach niewielkiej różnicy pomiędzy wskaźnikiem dopuszczalnych spłat a wskaźnikiem planowanych spłat (relacją łącznej kwoty spłat do dochodów),
- ryzyko nieuzyskania w kolejnych latach planowanego poziomu wskaźnika dopuszczalnych spłat, w tym z powodu zaplanowania w roku budżetowym i w kolejnych latach marginalnych kwot nadwyżki operacyjnej lub nadwyżek operacyjnych w kwotach wątpliwych do uzyskania w kontekście analizy wykonania budżetów lat poprzednich (dotyczy również wysokości planowanych kwot dochodów ze sprzedaży majątku),
- niezachowanie relacji z art. 243 u.f.p. w latach 2023–2025, z jednoczesnym spełnieniem warunków określonych w art. 7 ust. 1 i 3 ustawy z 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach JST (Dz.U.2022.2267 z późn. zm.).

Ponadto Składy Orzekające w opiniach wskazywały na:

- wysokie zadłużenie JST lub/i relatywnie wysokie koszty obsługi długu w stosunku do kwoty długu,
- finansowanie deficytu i rozchodów w kolejnych latach nowymi zobowiązaniami.

Dla porównania — w 2022 r. na wnioski organów wykonawczych JST złożone w trybie art. 91 ust. 2 u.f.p. Składy Orzekające Izby wydały 118 opinii o możliwości spłaty kredytu lub pożyczki oraz wykupu papierów wartościowych.

B. Wydawanie na podstawie projektu uchwały budżetowej (odpowiednio uchwały budżetowej) opinii o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego przez JST (art. 246 ust. 1 i 3 u.f.p.)

Obowiązek przedstawienia przez regionalną izbę obrachunkową opinii o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego przez JST określają przepisy art. 246 ust. 1 i 3 u.f.p., w myśl których obowiązek zaopiniowania dotyczy zarówno deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej, jak i deficytu określonego w uchwale budżetowej. Ponadto, na mocy art. 246 ust. 2 u.f.p., zobowiązano JST do publikowania otrzymanych opinii w trybie określonym w tym przepisie.

Opinie wydane w 2023 r. na podstawie uchwał budżetowych (art. 246 ust. 3 u.f.p.)

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii				
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne
Ogółem, z tego:	203	146	40	17	0
– gminy	166	122	30	14	0
– miasta na prawach powiatu	4	1	2	1	0
– powiaty	24	14	8	2	0
– województwo samorządowe	1	1	0	0	0
– związki JST	8	8	0	0	0

Opinie wydane w 2023 r. na podstawie projektów uchwał budżetowych (art. 246 ust. 1 u.f.p.)

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii				
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne
Ogółem, z tego:	175	120	33	21	1
– gminy	148	101	27	19	1
– miasta na prawach powiatu	3	1	1	1	0
– powiaty	19	13	5	1	0
– województwo samorządowe	1	1	0	0	0
– związki JST	4	4	0	0	0

Składy Orzekające Izby — na podstawie art. 246 ust. 1 i ust. 3 u.f.p. — wydały w 2023 r. łącznie 378 opinii o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego przez JST w uchwałach budżetowych i ich zmianach oraz w projektach uchwał budżetowych, z tego:

- 1) 203 opinie o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w uchwałach budżetowych, w tym 146 opinii pozytywnych (71,9% wydanych), 40 opinii pozytywnych z uwagami i 17 opinii pozytywnych z zastrzeżeniami (w 2022 r. wydano 165 opinii dotyczących deficytu planowanego w uchwałach budżetowych),
- 2) 175 opinii o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projektach uchwał budżetowych na rok 2024, w tym 120 opinii pozytywnych (68,6% wydanych), 33 opinie pozytywne z uwagami, 21 opinii pozytywnych z zastrzeżeniami i 1 opinię negatywną (w 2022 r. wydano 185 opinii o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projektach uchwał budżetowych na rok 2023).

W negatywnej opinii o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej Gminy Stoszowice na rok 2024 Skład Orzekający wskazał na niespójność, ogólnikowość i niezgodność objaśnień do wieloletniej prognozy finansowej z pozostałymi załącznikami, co m.in. uniemożliwia potwierdzenie prawa do zastosowanych wyłączeń, bez których gmina nie spełnia relacji z art. 243 u.f.p.; ponadto stwierdził brak realistyczności w planowaniu nadwyżek operacyjnych i dochodów ze sprzedaży majątku oraz przekroczenie w latach 2023–2025 prognozy 100% w relacji kwoty długu ogółem do planowanych dochodów ogółem pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 u.f.p., nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego — uchwała Składu Orzekającego nr XV/117/2023 z dnia 14 grudnia 2023 r.

Zastrzeżenia zawarte w opiniach pozytywnych z zastrzeżeniami (38 opinii) — wydanych przez Składy Orzekające Izby o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego uchwałach budżetowych i ich zmianach oraz w projektach uchwał budżetowych — dotyczyły:

- nadmiernego obciążenia budżetów kolejnych lat spłatą zobowiązań, jakie wynikać będą z planowanych do zaciągnięcia kredytów na sfinansowanie deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej na rok 2023, gdy relacje spłat zobowiązań finansowych wraz z odsetkami kształtują się na poziomie zbliżonym do dopuszczalnego wskaźnika zdolności spłaty zadłużenia, o którym mowa w art. 243 u.f.p.,
- ryzyka niezachowania w roku budżetowym i kolejnych latach relacji łącznej kwoty spłat, wynikającego z planowanego podwyższenia zdolności spłaty zobowiązań poprzez nierealne oszacowanie wzrostu nadwyżek operacyjnych,
- niedopełnienia wymogów art. 212 ust. 1 pkt 1–3, 6 i 8 u.f.p., w tym w związku z przedstawieniem przychodów pochodzących z wolnych środków lub z środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8, których posiadanie w tej wysokości jest wątpliwe w powiązaniu z realizacją budżetu w latach poprzedzających rok budżetowy,
- prognozowania dochodów ze sprzedaży majątku na wątpliwym do uzyskania poziomie — ryzyko zwiększenia deficytu i konieczność zaciągnięcia nowych zobowiązań.

Dla porównania — w 2022 r. o możliwości sfinansowania deficytu wydano łącznie 388 opinii, z tego 203 opinie w sprawie deficytu określonego w uchwałach budżetowych, 185 opinii w sprawie deficytu przedstawionego w projektach uchwał budżetowych.

C. Wydawanie na podstawie przyjętej przez JST wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej opinii w sprawie prawidłowości planowanej kwoty długu JST (art. 230 ust. 4 u.f.p.)

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii w 2023 r.				
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne
Ogółem, z tego:	194	133	43	18	0
– gminy	158	122	31	15	0
– miasta na prawach powiatu	4	1	2	1	0
– powiaty	26	14	10	2	0
– województwo samorządowe	1	1	0	0	0
– związki gmin	5	5	0	0	0

Obowiązek przedstawienia przez regionalną izbę obrachunkową — na podstawie przyjętej przez JST wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej — opinii w sprawie prawidłowości planowanej kwoty długu oraz obowiązek publikowania tej opinii przez JST określa art. 230 ust. 4 u.f.p.

W 2023 r. Składy Orzekające Izby — na podstawie przyjętej przez JST wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej na rok 2023 — wydały 194 opinie o prawidłowości planowanej kwoty długu, z tego 133 opinie pozytywne (68,6% wydanych), 43 pozytywne z uwagami (22,2% wydanych), 18 pozytywnych z zastrzeżeniami (9,3% wydanych).

Opinie pozytywne z uwagami o prawidłowości planowanej kwoty długu wydano dla następujących JST: Bielawa, Bierutów, Chocianów, Dobromierz, Dziadowa Kłoda, Powiat Głogowski, Głogów m., Głogów w., Powiat Górski, Jaworzyna Śląska, Kamieniec Ząbkowicki, Kłodzko w., Kondratowice, Kotla, Legnickie Pole, Powiat Legnicki, Powiat Lubiński, Malczyce, Mietków, Powiat Milicki, Mściwojów, Nowa Ruda w., Oborniki Śląskie, Powiat Oleśnicki, Paszowice, Pielgrzymka, Prochowice, Prusice, Przeworno, Radków, Strzelin, Powiat Strzeliński, Szczytna, Powiat Średzki, Wałbrzych, Wiązów, Wińsko, Wołów, Wrocław, Powiat Ząbkowicki, Ziębice, Złotoryja m., Powiat Złotoryjski.

Opinie pozytywne z zastrzeżeniami o prawidłowości planowanej kwoty długu wydano dla następujących JST: Bardo, Góra, Jelenia Góra, Kąty Wrocławskie, Krośnice, Kunice, Powiat Oławski, Przemków, Siechnice, Stoszowice, Ścinawa, Trzebnica, Udanin, Walim, Powiat Wołowski, Ząbkowice Śląskie, Złoty Stok, Żmigród.

W 43 opiniach pozytywnych z uwagami i 18 opiniach pozytywnych z zastrzeżeniami — wydanych o prawidłowości planowanej kwoty długu przedstawionej w wieloletniej prognozie finansowej oraz uchwale budżetowej na rok 2023 — Składy Orzekające Izby wskazywały na:

- wysokie ryzyko niezachowania w roku budżetowym i kolejnych latach relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p., ze względu na nadmierne obciążenie budżetów kolejnych lat spłatą zobowiązań, w tym wynikających z zaciągnięcia kredytu na finansowanie planowanego deficytu budżetu, przy prognozowaniu wątpliwych do uzyskania nadwyżek operacyjnych czy dochodów ze sprzedaży majątku (na podstawie oceny wykonania tychże w latach ubiegłych),
- zagrożenie niezachowania w roku budżetowym i kolejnych latach relacji określonej w art. 243 u.f.p., w tym ze względu na planowane znaczne zwiększenie zadłużenia, w tym planowanie rozchodów w latach prognozy pokrywanych kolejnymi przychodami zwrotnymi,
- niezachowanie relacji z art. 243 u.f.p. w latach 2023–2025 przy jednoczesnym nieprzekroczeniu progu 100% określonego w art. 7 ust. 1 ustawy z 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach JST (Dz.U.2022.1964) lub przekroczenie w latach 2023–2025 progu 100% określonego w art. 7 ust. 1 ustawy przy jednoczesnym ryzyku niezachowania relacji z art. 243 u.f.p. w tych latach,
- nieuwzględnienie wymogu realistyczności wieloletniej prognozy finansowej, o którym mowa w art. 226 ust. 1 u.f.p., w związku z szacowaniem możliwości uzyskiwania w kolejnych latach wysokich wzrostów kwot nadwyżek operacyjnych i/lub dochodów ze sprzedaży majątku, które zapewnią podwyższenie zdolności spłaty zobowiązań w kolejnych latach do poziomu zapewniającego spełnienie relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p.,
- zachowanie relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p. warunkowane zastosowaniem ustawowych wyłączeń, które mogą być wątpliwe,
- zaciąganie zobowiązań na wydatki bieżące.

Dla porównania — w 2022 r. o prawidłowości planowanej kwoty długu wydano 196 opinii, z tego 154 pozytywne, 34 pozytywne z uwagami, 8 pozytywnych z zastrzeżeniami.

D. Wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał budżetowych JST (art. 13 pkt 3 ustawy o r.i.o.)

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii w 2023 r.				
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne
Ogółem, z tego:	216	153	41	21	1
– gminy	171	119	32	19	1
– miasta na prawach powiatu	4	1	2	1	0
– powiaty	26	18	7	1	0
– województwo samorządowe	1	1	0	0	0
– związki JST	14	14	0	0	0

Zgodnie z wymogami art. 238 ust 1 i 2 u.f.p. projekt uchwały budżetowej wraz z uzasadnieniem oraz materiałami informacyjnymi organ wykonawczy przedstawia organowi stanowiącemu JST oraz regionalnej izbie obrachunkowej — celem zaopiniowania — w terminie do 15 listopada roku poprzedzającego rok budżetowy.

W 2023 r. Składy Orzekające Izby — działając na podstawie art. 13 pkt 3 i art. 19 ust. 2 ustawy o r.i.o. w związku z art. 238 ust. 3 u.f.p. — zaopiniowały 209 projektów uchwał budżetowych JST na 2024 r. oraz 7 projektów uchwał budżetowych dotyczących 2023 r. (Jemielno, Kowary, Nowogrodziec, Oława m., Przemków, Siechnice — z uwagi na termin przedłożenia do RIO oraz Związku Powiatowo-Gminnego „Sowiogórskie Autobusy” — z uwagi na utworzenie związku w trakcie roku 2023). Opinia o projekcie budżetu na 2024 r. miasta Oława została wydana w 2024 r. — z uwagi na niedotrzymanie terminu, o którym mowa w art. 238 ust. 1 u.f.p.

W wyniku badania 216 projektów uchwał budżetowych JST na rok 2023 i 2024:

- 153 projekty uchwał (70,8% zbadanych) uzyskały opinię pozytywną, w tym projekty 119 gmin i 18 powiatów (w 2022 r. pozytywnie opinie wydano o 71,4% zbadanych projektach),
- 41 projektów uchwał (19,0% zbadanych) uzyskało opinię pozytywną z uwagami, w tym 32 projekty gmin, 7 projektów powiatów i 2 projekty miast na prawach powiatu (w 2022 r. pozytywnie z uwagami zaopiniowano 40 projektów),
- 21 projektów uchwał (9,7% zbadanych) uzyskało opinię pozytywną z zastrzeżeniami, z tego projekty 19 gmin, 1 powiatu i 1 miasta na prawach powiatu (w 2022 r. pozytywnie z zastrzeżeniami zaopiniowano 17 projektów),
- 1 projekt uchwały budżetowej na rok 2024 (Stoszowice) uzyskał opinię negatywną (w 2022 r. negatywnie zaopiniowano 1 projekt uchwały budżetowej na rok 2023 (Ząbkowice Śląskie).

W negatywnej opinii o projekcie uchwały budżetowej (Stoszowice) Skład Orzekający wskazał na niespójność, ogólnikowość i niezgodność objaśnień do wieloletniej prognozy finansowej z pozostałymi załącznikami, co m.in. uniemożliwia potwierdzenie prawa do zastosowanych wyłączeń, bez których gmina nie spełnia relacji z art. 243 u.f.p.; ponadto stwierdził brak realistyczności w planowaniu nadwyżek operacyjnych i dochodów ze sprzedaży majątku oraz przekroczenie w latach 2023–2025 prognozy 100% w relacji kwoty długu ogółem do planowanych dochodów ogółem pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 u.f.p., nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego — uchwała Składu Orzekającego nr XV/116/2023 z dnia 14 grudnia 2023 r.

W opiniach pozytywnych z zastrzeżeniami (21 opinii) o projektach uchwał budżetowych na rok 2024 Składy Orzekające Izby wskazywały na:

- zagrożenie niezachowania relacji określonej w art. 243 u.f.p., w tym w związku z planowaniem w roku 2024 ujemnego wyniku operacyjnego lub nierealistyczna nadwyżka operacyjna i dochody ze sprzedaży majątku,
- wzrost ryzyka niezachowania w kolejnych latach relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p., wynikający z planowanego zwiększenia kwoty długu, którego koszty obsługi stanowiąc będą nadmierne obciążenie budżetów kolejnych lat,
- ryzyko niespełnienia relacji z art. 243 u.f.p. wynikające z utrzymywania niewielkiej różnicy pomiędzy relacją łącznej kwoty spłat a wskaźnikiem dopuszczalnych spłat, w szczególności w przypadku niezyskania planowanego wzrostu dochodów bieżących lub planowanego obniżenia wydatków bieżących,
- niedopełnienie wymogów art. 212 ust. 1 pkt 1–3, 6 i 8 u.f.p., w tym finansowanie deficytu przychodami pochodzących z wolnych środków lub środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8, których posiadania w takiej wysokości nie wykazały lub wykazały w niższej kwocie obliczenia i analizy Izby w oparciu o wykonanie lub przewidywane wykonanie budżetu w latach poprzedzających rok budżetowy,
- zaplanowanie rezerwy celowej na zarządzanie kryzysowe lub rezerwy ogólnej w kwotach niższych od ustawowego minimum,
- zachowanie relacji określonej w art. 243 u.f.p. warunkowane zastosowaniem wątpliwych wyłączeń, opisanych w objaśnieniach w sposób niejasny i niewyczerpujący, a dodatkowo niespójnych z WPF,
- przekroczenie relacji, o której mowa w art. 7 ust. 2 ustawy o zmianie ustawy z dnia 15 września 2022 r. o dochodach JST (Dz.U. z 2022 r. poz. 1964) – 100% w relacji długu do dochodów pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 u.f.p., nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego.

Dla porównania — w 2022 r. wydano 203 projekty uchwał budżetowych JST na rok 2023, z tego 145 opinii pozytywnych, 40 pozytywnych z uwagami, 17 pozytywnych z zastrzeżeniami i 1 opinię negatywną (Ząbkowice Śląskie).

E. Wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych (art. 13 pkt 12 ustawy o r.i.o.)

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii w 2023 r.				
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne
Ogółem, z tego:	215	148	44	22	1
– gminy	170	117	32	20	1
– miasta na prawach powiatu	4	1	2	1	0
– powiaty	26	15	10	1	1
– województwo samorządowe	1	1	0	0	0
– związki JST	14	14	0	0	0

Zgodnie z art. 230 ust. 3 u.f.p. regionalna izba obrachunkowa wydaje opinię do projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej — przedstawionej przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego wraz z projektem uchwały budżetowej do dnia 15 listopada roku poprzedzającego rok budżetowy — ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia przestrzegania przepisów ustawy dotyczących uchwalania i wykonywania budżetów w następnych latach, na które zaciągnięto i planuje się zaciągnąć zobowiązania.

W 2023 r. Składy Orzekające Izby wydały 209 opinii o projektach uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej na 2024 r. oraz 6 opinii o projektach uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej dotyczących 2023 r. (Jemielno, Kowary, Nowogrodziec, Oława m., Przemków, Siechnice — z uwagi na termin przedłożenia do RIO). Opinia o projekcie WPF na 2024 r. miasta Oława została wydana w 2024 r. — z uwagi na niedotrzymanie terminu, o którym mowa w art. 238 ust. 1 u.f.p.

Wydano 215 opinii o projektach uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej przedstawionych wraz z projektem uchwały budżetowej na rok 2023 i 2024, z tego:

- 148 opinii pozytywnych (68,8% wydanych), w tym 117 opinii pozytywnych o projektach uchwał gmin, 1 opinię o projekcie miasta na prawach powiatu i 15 opinii o projektach uchwał powiatów (w 2022 r. wydano 141 opinii pozytywnych, co stanowiło 69,4% wydanych, wśród nich 113 opinii o projektach uchwał gmin, 1 opinię o projektach uchwał miast na prawach powiatu i 14 opinii o projektach uchwał powiatów),
- 44 opinie pozytywne z uwagami (20,5% wydanych), w tym 32 opinie o projektach uchwał gmin, 2 opinie o projektach uchwał miast na prawach powiatu i 10 opinii o projektach powiatów (w 2022 r. wydano 43 opinie pozytywne z uwagami, co stanowiło 21,2% wydanych, w tym 32 opinie o projektach gmin, 2 opinie o projektach miast na prawach powiatu i 9 opinii o projektach powiatów),
- 22 opinie pozytywne z zastrzeżeniami (10,2% wydanych), z tego 20 o projektach uchwał gmin, 1 o projekcie miasta na prawach powiatu i 1 o projekcie powiatu; dla porównania w 2022 r. wydano 17 opinii pozytywnych z zastrzeżeniami (8,3% wydanych), z tego 13 dla gmin, 1 dla miast na prawach powiatu i 2 o projektach powiatów i 1 związku międzygminnego,
- 1 opinia negatywna (0,5% wydanych) — o projekcie gminy Stoszowice; w 2022 r. wydano 2 opinie negatywne, z tego 1 o projekcie gminy (Ząbkowice Śląskie) i 1 o projekcie powiatu (Powiat Oleśnicki).

W negatywnej opinii o projekcie uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej przedłożonej wraz z projektem uchwały budżetowej na rok 2024 — podobnie jak w przypadku negatywnej opinii o projekcie uchwały budżetowej — Skład Orzekający Izby zarzucił niespójność, ogólnikowość i niezgodność objaśnień do wieloletniej prognozy finansowej z pozostałymi załącznikami, co m.in. uniemożliwia potwierdzenie prawa do zastosowanych wyłączeń, bez których gmina nie spełnia relacji z art. 243 u.f.p.; ponadto stwierdził brak realistyczności w planowaniu nadwyżek operacyjnych i dochodów ze sprzedaży majątku oraz przekroczenie w latach 2023-2025 prognozy 100% w relacji kwoty długu ogółem do planowanych dochodów ogółem pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 u.f.p., nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego — uchwała Składu Orzekającego nr XV/118/2023 z dnia 14 grudnia 2023 r.

W opiniach pozytywnych z zastrzeżeniami (17 opinii) — uwzględniając wymogi art. 230 ust. 3 u.f.p., odnoszące się do wydania opinii ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia przestrzegania przepisów ustawy dotyczących uchwalania i wykonywania budżetów w następnych latach, na które zaciągnięto i planuje

się zaciągnąć zobowiązania — Składy Orzekające Izby wskazywały w uzasadnieniach na podobne przesłanki w jak w przypadku opinii z zastrzeżeniami o projektach uchwał budżetowych.

Wyniki opiniowania projektów uchwał w sprawie wieloletnich prognoz finansowych poszczególnych JST — tak co do charakteru wydanych opinii, jak i rodzaju podnoszonych zarzutów — nie odbiegają od wyników opiniowania projektów uchwał budżetowych na rok 2024. Uwagi te dotyczyły najczęściej nieuwzględnienia wymogów realistyczności dotyczących oszacowania kwoty długu i jego spłaty, określenia przedsięwzięć oraz objaśnienia przyjętych wartości.

Dla porównania — w 2022 r. wydano 203 opinie o projektach uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, z tego 141 opinii pozytywnych (69,4% wydanych), 43 pozytywne z uwagami, 17 pozytywnych z zastrzeżeniami i 2 negatywne (Ząbkowice Śląskie i Powiat Zgorzelecki).

F. Wydawanie opinii o programach postępowań naprawczych JST (art. 13 pkt 13 ustawy o r.i.o.)

W 2023 r., tak jak w roku poprzednim, nie wystąpiły przesłanki zastosowania przepisów art. 240a ust. 1 u.f.p., określających tryb postępowania przy opracowaniu i uchwaleniu programu postępowania naprawczego JST w przypadku braku możliwości uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej lub budżetu, zgodnie z zasadami określonymi w art. 242–244 oraz zagrożenia realizacji zadań publicznych przez JST.

G. Wydawanie opinii o przedkładanych przez organy wykonawcze JST sprawozdaniach z wykonania budżetu za rok 2022 wraz z informacjami o stanie mienia i objaśnieniami (art. 13 pkt 5 ustawy o r.i.o.)

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii w 2023 r.				
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne
Ogółem, z tego:	209	187	16	5	1
– gminy	165	144	16	5	0
– miasta na prawach powiatu	4	4	0	0	0
– powiaty	26	25	0	0	1
– województwo samorządowe	1	1	0	0	0
– związki JST	13	13	0	0	0

Zgodnie z art. 267 ust. 1 i 3 u.f.p. zarząd jednostki samorządu terytorialnego przedstawia organowi stanowiącemu i regionalnej izbie obrachunkowej sprawozdanie roczne z wykonania budżetu tej jednostki, zawierające zestawienie dochodów i wydatków wynikające z zamknięć rachunków budżetu, w szczególności nie mniejszej niż w uchwale budżetowej — w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku budżetowym.

Zarządy wszystkich nadzorowanych przez Izbę jednostek przedłożyły do zaopiniowania roczne sprawozdanie z wykonania budżetu za rok 2022 (Związek Gmin Śnieżnickich nie przedłożył sprawozdania z uwagi na zakończenie działalności z dniem 17 stycznia 2023 r.).

Składy Orzekające Izby — działając na podstawie art. 13 pkt 5 ustawy o r.i.o. w związku z art. 267 ust. 3 u.f.p. — wydały 209 opinii o przedłożonych sprawozdaniach rocznych z wykonania budżetu, z tego 187 opinii pozytywnych (89,5% wydanych), 16 pozytywnych z uwagami, 5 pozytywnych z zastrzeżeniami (Legnickie Pole, Lewin Kłodzki, Kamienna Góra m., Udanin, Ząbkowice Śląskie) i 1 opinię negatywną (Powiat Zgorzelecki).

W opiniach pozytywnych z uwagami, pozytywnych z zastrzeżeniami i negatywnych, wydanych o sprawozdaniu z wykonania budżetu JST za rok 2022 — Składy Orzekające Izby wskazywały na:

- wykonanie budżetu z naruszeniem zasad gospodarki finansowej, o których mowa w art. 44 ust. 3 pkt 2 i 3 u.f.p., w tym w związku z wystąpieniem wysokich kwot zobowiązań wymagalnych i zapłatą odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań,
- uzyskanie relatywnie niskich kwot nadwyżek operacyjnych, wyznaczających zdolność spłaty zobowiązań w kolejnych latach spłaty zadłużenia na poziomie niższym niż planowane (bez odniesienia się do przyczyny),
- niespójności w prezentowaniu danych w sprawozdaniach rocznych z wykonania budżetu i brak spójności z danymi wykazanymi w sprawozdaniach budżetowych Rb-27S i Rb-28S,
- brak należytego omówienia wydatków ponoszonych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (wymóg art. 6r ust. 2e ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach),
- brak wyczerpującego omówienia w sprawozdaniu wydatków finansowanych z opłat i kar za korzystanie ze środowiska z uwagi wymóg ustalenia na koniec roku niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach.

Dla porównania — w 2022 r. o sprawozdaniach z wykonania budżetu JST za rok 2021 wydano 210 opinii, z tego 197 opinii pozytywnych (93,8% wydanych), 10 pozytywnych z uwagami i 3 pozytywne z zastrzeżeniami (nie wystąpił przypadek wydania negatywnej opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu).

H. Wydawanie opinii o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących JST w sprawie absolutorium za rok 2022 (art. 13 pkt 8 ustawy o r.i.o.)

Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	Liczba wydanych opinii w 2023 r.				
	razem	pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne
Ogółem, z tego:	208	201	2	2	3
– gminy	165	158	2	2	3
– miasta na prawach powiatu	4	4	0	0	0
– powiaty	25	25	0	0	0
– województwo samorządowe	1	1	0	0	0
– związki JST	13	13	0	0	0

Komisje rewizyjne organów stanowiących 208 nadzorowanych jednostek (195 JST i 13 związków) sformułowały i przekazały do zaopiniowania w 2023 r. — zgodnie z przepisami ustaw ustrojowych — 208 wniosków w sprawie absolutorium z tytułu wykonania budżetu za rok 2022, z tego 202 wnioski w sprawie udzielenia i 6 wniosków w sprawie nieudzielenia absolutorium (Kamienna Góra m., Lubań w., Lubawka, Polkowice, Świebodzice i Świeradów-Zdrój). W przypadku Powiatu Jaworskiego Komisja Rewizyjna nie przedłożyła wniosku w sprawie absolutorium dla Zarządu z uwagi na brak rozstrzygnięcia w głosowaniu. Nie sporządziły i nie przekazały do zaopiniowania wniosków komisje rewizyjne Związku Gmin Śnieżnickich — w wyniku zakończenia działalności z dniem 17 stycznia.2023 r. i Związku Powiatowo-Gminnego "Sowiogórskie Autobusy" — z uwagi na rozpoczęcie działalności od dnia 7 lutego 2023 r.

Dla porównania — w 2022 r. przekazano do zaopiniowania 209 wniosków, z tego 207 wniosków w sprawie udzielenia i 2 wnioski w sprawie nieudzielenia absolutorium za rok 2021 (Świebodzice i Świeradów-Zdrój). Komisja rewizyjna Powiatu Jaworskiego nie przekazała wniosku — brak rozstrzygnięcia w głosowaniu.

Składy Orzekające Izby — zgodnie z art. 13 pkt 8 i uwzględnieniem terminu, o którym mowa w art. 19 ust. 3 ustawy o r.i.o. — wydały 208 opinii o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących JST w sprawie absolutorium za rok 2022. Przedmiot opiniowania stanowiło badanie zachowania ustawowych wymogów dla tego etapu procedury absolutorijnej, w szczególności zakresu ocen dokonanych przez komisje rewizyjne i powiązania tych ocen z wykonaniem budżetu. Pozytywnie zaopiniowano 201 wniosków o udzielenie absolutorium (99,5% opiniowanych), 1 zaopiniowano pozytywnie z uwagami, a do 6 wniosków w sprawie nieudzielenia absolutorium za rok 2022 wydano 1 opinię pozytywną z uwagami (Lubań w.), 2 opinie pozytywne z zastrzeżeniami (Kamienna Góra m., Świeradów-Zdrój) i 3 opinie negatywne (Lubawka, Polkowice, Świebodzice).

W opiniach negatywnych (uchwała nr: VI/59/2023 z dnia 16 czerwca 2023 r. — Lubawka, nr X/73/2023 z dnia 16 czerwca 2023 r. — Polkowice i nr XIII/76/2023 z dnia 7 czerwca 2023 r. — Świebodzice) składy orzekające sformułowały zarzuty dotyczące przede wszystkim braku prawidłowej i rzeczowej oceny przez komisje rewizyjne wykonania budżetu za 2022 rok przez organ wykonawczy, opierając się na przesłankach emocjonalnych i subiektywnych, a nie na merytorycznej ocenie wykonania budżetu, w tym na ocenie działań organu wykonawczego niezwiązanych bezpośrednio z wykonywaniem budżetu, czy na ocenie wybranych zagadnień. Organ dokonujący oceny wykonania budżetu powinien czynić to w sposób kompleksowy, odnosząc się do całości wykonania planu finansowego, jakim jest budżet, nie zaś koncentrować się na wybranych jego elementach, czy też kwestiach wręcz z nim niezwiązanych, a dotyczących innych sfer działania organu wykonawczego.

I. Wydanie opinii w sprawie uchwały rady gminy o nieudzieleniu wójtowi absolutorium (art. 13 pkt 8 ustawy o r.i.o.)

W 2023 r. do nadzoru Izby przekazano 199 uchwał organów stanowiących JST i związków w sprawie absolutorium za rok 2022. W 9 przypadkach nie rozstrzygnięto kwestii absolutorium (Boguszków-Gorce, Duszniki-Zdrój, Jemielno, Legnickie Pole, Lubawka, Marciszów, Polkowice, Przeworno, Świeradów-Zdrój), a w 1 przypadku uchwała wpłynęła 28 grudnia 2023 r. a została zbadana w 2024 r. (Zgorzelec w.). Spośród 199 uchwał w sprawie absolutorium za 2022 rok, 194 uchwały podjęto w sprawie udzielenia absolutorium, a 4 uchwały w sprawie nieudzielenia absolutorium, w tym 3 podjęte przez rady gmin (Kamienna Góra, Lubań w., Świebodzice). Uchwały rady gminy o nieudzieleniu wójtowi absolutorium — zgodnie z art. 13 pkt 8 i art. 19 ust. 3 ustawy o r.i.o. — podlegają zaopiniowaniu przez składy orzekające w terminie 14 dni — niezależnie od objęcia tych uchwał badaniem nadzorczym, na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy o r.i.o.

Składy Orzekające Izby — po dokonaniu oceny spełnienia wymogów proceduralnych oraz wystąpienia materialnoprawnych przesłanek podjęcia uchwały w sprawie absolutorium za rok 2022 — wydały 4 opinie, w tym:

- 2 opinie negatywne — o uchwale Rady Gminy Świebodzice podjętej na LXXX sesji dnia 19 czerwca 2023 r. w sprawie nieudzielenia absolutorium za 2023 rok wobec podjęcia jej z istotnym naruszeniem art. 18 ust. 2 pkt 4 u.s.g. (uchwała SO nr XIII/91/2023 z dnia 10 lipca 2023 r.) oraz o uchwale Sejmiku Województwa Dolnośląskiego nr LIV/1177/2023 z dnia 19 maja 2023 r. w sprawie nieudzielenia Zarządowi absolutorium — wobec niedokonania w obu uchwałach właściwej oceny wykonania budżetu za 2022 rok (uchwała SO nr IV/70/2023 z dnia 2 czerwca 2023 r.),
- 1 opinię pozytywną z uwagami o uchwale Rady Gminy Lubań nr LXXX/414/2023 z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie nieudzielenia Wójtowi Gminy Lubań absolutorium z tytułu wykonania budżetu gminy Lubań za 2022 rok — wobec przedstawienia w informacji niedostatecznych przesłanek pozwalających na nieudzielenie wójtowi absolutorium za 2022 rok (uchwała SO nr I/68/2023 z dnia 14 lipca 2023 r.),
- 1 opinię pozytywną o uchwale Rady Miasta Kamienna Góra nr LXXIV/468/23 z dnia 26 czerwca 2023 r. w sprawie nieudzielenia absolutorium Burmistrzowi Miasta Kamienna Góra za 2022 rok (uchwała SO nr VI/65/2023 z dnia 14 lipca 2023 r.).

Dla porównania — w 2022 r. składy orzekające zbadały 1 uchwałę w sprawie absolutorium za rok 2021 i wydały opinię negatywną o uchwale rady gminy w sprawie nieudzielenia wójtowi absolutorium (Oława w.).

8. Udzielanie wyjaśnień na wystąpienia upoważnionych podmiotów w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych (art. 13 pkt 11 ustawy o r.i.o.)

Ogólne zasady postępowania przy wykonywaniu zadania, o którym mowa w art. 13 pkt 11 ustawy o r.i.o., uregulowało zarządzenie Prezesa Izby nr 2/12 z dnia 1 lutego 2012 r., określające zasady udzielania wyjaśnień w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych i zakres informacji publikowanej w Biuletynie Informacji Publicznej (zmienione zarządzeniem 3/17 z dnia 10 lutego 2017 r.).

W 2023 r. do Izby wpłynęły 63 wystąpienia o udzielenie wyjaśnień. W trybie określonym zarządzeniem Prezesa Izby udzielono 45 odpowiedzi, z których 9 zakwalifikowano do publikacji w BIP. Zgodnie z regulacją zawartą w art. 13 pkt 11 ustawy, Izba upoważniona jest do udzielania wyjaśnień na wystąpienia — podmiotów wymienionych w art. 1 ust. 2 — w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych. Izba nie udziela wyjaśnień: po pierwsze na wystąpienia podmiotów, które nie mieszczą się w katalogu podmiotów ściśle dookreślonych w art. 1 ust. 2 ww. ustawy, a po wtóre na wystąpienia, które wykraczają poza zakres „stosowania przepisów o finansach publicznych” — odpowiedzi Izby z powyższym zastrzeżeniem zostały zawarte w 18 pismach.

Przedmiotem udzielonych wyjaśnień były m.in. sprawy dotyczące:

- zasad rozliczeń dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych — 10 wyjaśnień,
- kompetencji organów JST i komisji stałych organów JST — 7 wyjaśnień,
- zasad i form finansowania zadań JST — 4 wyjaśnienia,
- kosztów objęcia rodziny zastępczej opieką koordynatora rodziny pieczy zastępczej — 4 wyjaśnienia,
- finansowania wydatków na Pracownicze Programy Profilaktyczne, Pracownicze Plany Kapitałowe i Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych — 3 wyjaśnienia,
- zasad rozliczania wyżywienia uczniów w szkołach podstawowych — 2 wyjaśnienia.

9. Rozpatrywanie spraw dotyczących powiadomień przez skarbnika o przypadkach dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika (art. 13 pkt 9 ustawy o r.i.o.)

W 2023 r. do Komisji ds. Kontrasygnaty Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, właściwej do rozpatrywania spraw, o których mowa w art. 13 pkt 9 ustawy o r.i.o. — wpłynęło 1 powiadomienie skarbnika (głównego księgowego budżetu) o przypadku dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika — w dniu 1 września 2023 r. Głównego Księgowego Związku Gmin „KWISA”. Komisja ds. Kontrasygnaty Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu uchwałą nr 1/2023 z dnia 29 września 2023 r. uznała odmowę Głównego Księgowego dokonania wypłaty jubileuszowej za nieuzasadnioną.

10. Rozpatrywanie innych spraw określonych w odrębnych przepisach (art. 13 pkt 10 ustawy o r.i.o.) — rozpatrywanie skarg na działalność organów nadzorowanych JST (art. 229 k.p.a.)

W roku 2023 wpłynęło do Izby 10 skarg stanowiących w świetle art. 229 pkt 1 k.p.a. skargi dotyczące zadań lub działalności organów stanowiących, organów wykonawczych nadzorowanych JST, z tego:

- 5 skarg na działalność organów stanowiących JST (zgodnie z delegacją określoną w art. 229 pkt 1 k.p.a.) — zostały one rozpatrzone przez Izbę,
- 5 skarg na działalność organów wykonawczych JST, w stosunku do których wskazano skarżącemu organ właściwy do ich rozpatrzenia lub skargę przekazano do rozpatrzenia właściwemu organowi, zawiadamiając o tym skarżącego.

Przedmiotem skarg rozpatrzonych przez Izbę było: naruszenie zasad techniki prawodawczej w związku z brakiem uzasadnienia do ustalenia łącznej kwoty poręczeń i gwarancji (1), ponowne wprowadzenie do porządku obrad sesji uchwał, które na tej sesji były już głosowane (2), słuszność podjętej uchwały w zakresie przyjętych stawek za pojemnik oraz opłaty miesięcznej (1); zakres danych zawartych we wzorze deklaracji (1).

Dla porównania — w 2022 r. wpłynęło do Izby 16 skarg, z których 6 podlegało rozpatrzeniu przez Izbę.

II. Zadania w zakresie dyscypliny finansów publicznych

W 2023 r. — zgodnie z art. 70 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 289 z późn. zm.) — zapewniono siedzibę, obsługę prawną i administracyjno-techniczną Regionalnej Komisji Orzekającej oraz Rzecznika dyscypliny finansów publicznych i jego zastępców, właściwych w sprawach rozpatrywanych przez Komisję, oraz ponoszono, finansowane z budżetu państwa, wydatki związane z ich funkcjonowaniem, wypłatą wynagrodzeń i szkoleniem (zadania wykonywane przez Prezesa Izby).

Wyniki działania organów właściwych w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych stanowią przedmiot odrębnych sprawozdań, sporządzanych na podstawie art. 192 ust. 1 i 3 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

III. Zadania w zakresie kontroli

1. Występowanie do podmiotów objętych planem kontroli o przekazywanie informacji w zakresie przedmiotu kontroli

Na podstawie § 3 Regulaminu przeprowadzania kontroli przez Izbę (stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 5/22 Prezesa Izby z dnia 25 maja 2022 r.), w ramach czynności związanych z przygotowaniem do kontroli kompleksowej JST, działając na podstawie art. 1 ust. 2 i art. 7 ust. 1 ustawy o r.i.o. oraz uchwały Kolegium Izby w sprawie planu kontroli na 2023 rok, Izba występowała przed rozpoczęciem kontroli, w trybie art. 88 u.s.g. o przekazanie informacji dotyczących funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego w okresie od 2020 r. do III kw. 2023 r., w zakresie:

- zamówień publicznych udzielonych przez JST i jednostki podległe,
- dokonanych transakcji sprzedaży mienia JST,
- należności z tytułu zwrotu udzielonych bonifikat,
- obowiązujących umów dzierżawy i najmu mienia JST,
- danych dotyczących liczby podatników wg rodzaju podatku,
- udzielonych przez organ podatkowy ulg, odroczeń, umorzeń i rozłożeń na raty opłat i podatków,
- dotacji udzielonych podmiotom spoza sektora finansów publicznych na zadania publiczne,
- zaciągniętych zobowiązań, które wykazują ekonomiczne podobieństwo do kredytu/pożyczki,
- wpływów z opłat i kosztów związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi,
- dochodów z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wydatków na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii,
- kontroli finansowych przeprowadzonych w JST przez inne instytucje kontrolne.

2. Przygotowanie przez inspektorów indywidualnych programów kontroli

W oparciu o przesłane przez jednostki samorządu terytorialnego (planowane do kontroli) informacje dotyczące ich funkcjonowania oraz dokumentację dostępną w WIAS (uchwały budżetowe, sprawozdania z wykonania budżetu, rozstrzygnięcia nadzorcze Izby, opinie składów orzekających, sprawozdania budżetowe i finansowe itd.) i dokumentację zgromadzoną w WKGF (protokoły poprzednich kontroli, wystąpienia

pokontrolne, sygnalizacje dotyczące nieprawidłowości, wnioski o przeprowadzenie kontroli, doniesienia, notatki prasowe itd.), wyznaczony zespół kontrolny opracowywał zgodnie z ramowym zakresem kontroli (określonym uchwałą KRRIO nr 2/2011 z dnia 17 marca 2011 r. w sprawie ramowego zakresu kontroli kompleksowych JST) program kontroli kompleksowej gospodarki finansowej JST, określający zagadnienia wytypowane do kontroli, z uwzględnieniem istotności zdarzeń oraz obszarów ryzyka.

3. Prowadzenie kontroli i działań pokontrolnych, zgodnie z planem i tematyką określoną w indywidualnym dla danej jednostki sektora finansów publicznych programie kontroli

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 53 kontrole (z 53 planowanych), z tego: 52 kontrole kompleksowe (52 gminy) i 1 kontrolę problemową związku powiatowo-gminnego (zestawienie nr 3). W ramach kontroli kompleksowych gospodarki finansowej JST w 2023 r. przeprowadzono (na podstawie uchwały KRRIO nr 10/22 z dnia 28 września 2022 r.) w 6 gminach kontrole koordynowane pn. „Wynagrodzenia w jednostkach samorządu terytorialnego”. Kontrole koordynowane przeprowadzono w 2 gminach miejskich (Kowary i Nowa Ruda), w 2 gminach wiejskich (Kamienna Góra i Chojnów) oraz w 2 gminach miejsko-wiejskich (Wiązów i Ziębice).

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości były szczegółowo opisywane w protokołach kontroli i dokumentowane kserokopiami dowodów źródłowych (potwierdzonymi za zgodność z oryginałem), oświadczeniami i wyjaśnieniami złożonymi przez kontrolowanych w formie załączników do protokołu lub jako akta kontroli.

Zadania ujęte w planie kontroli na 2023 rok (przyjętym uchwałą Kolegium Izby nr 66/22 z dnia 28 listopada 2022 r.) zostały wykonane w 100%. W 2023 r. zaplanowano przeprowadzenie 53 kontroli, z tego: 52 kontroli kompleksowych (52 gminy) i 1 kontroli problemowej. Wydział Kontroli przeprowadził 53 kontrole, z tego:

- 52 kontrole kompleksowe (12 gmin miejskich, 16 gmin miejsko-wiejskich i 24 gmin wiejskich),
- 1 kontrolę problemową (związku powiatowo-gminnego).

Po zakończeniu czynności kontrolnych, na podstawie wyników kontroli sporządzano wystąpienie pokontrolne, wskazujące na źródła i przyczyny nieprawidłowości, ich rozmiary, osoby odpowiedzialne oraz wnioski zmierzające do ich usunięcia, kierowane do kierowników jednostek kontrolowanych (z przekazaniem do wiadomości Przewodniczących Rady w przypadku kontroli JST lub do Przewodniczących Zgromadzeń Związków — w przypadku kontroli związków JST). W wyniku kontroli przeprowadzonych w 2023 r. zostało wydanych 630 wniosków pokontrolnych, z tego do 4 zostały złożone zastrzeżenia.

Pismem z dnia 30 sierpnia 2023 r. Burmistrz Miasta Kowary złożył zastrzeżenia do 4 wniosków pokontrolnych (nr 6a, 8a, 10 i 12) zawartych w wystąpieniu pokontrolnym znak WK.WR.40.17.2023.112 z dnia 11 sierpnia 2023 roku. Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu uchwałą nr 62/2023 z dnia 29 września 2023 r. uwzględniło zastrzeżenia do wniosku nr 8a, a oddaliło zastrzeżenia złożone do wniosków nr 6a, 10 i 12.

W przypadkach stwierdzenia nieprawidłowości wskazujących na naruszenia dyscypliny finansów publicznych formułowano zawiadomienia do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych (RDFP) na podstawie art. 93 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. W 2023 r. do RDFP skierowano 25 zawiadomień o stwierdzeniu nieprawidłowości, wyszczególnionych jako czyny naruszenia dyscypliny finansów publicznych, z tego: 6 zawiadomień wynikających z kontroli przeprowadzonych w 2022 r. (23 czyny wobec 9 osób) i 19 zawiadomień wynikających z kontroli przeprowadzonych w 2023 r. (89 czynów wobec 20 osób).

Skierowane w 2023 r. do RDFP zawiadomienia wskazywały czyny noszące znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych polegające na:

- zaniechaniu przeprowadzenia lub rozliczenia inwentaryzacji albo przeprowadzeniu lub rozliczeniu inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy o rachunkowości — art. 18 pkt 1 (10 przypadków),
- wykazaniu w sprawozdaniu danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej — art. 18 pkt 2 (17 przypadków),
- zaniechaniu prowadzenia audytu wewnętrznego — art. 18a (2 przypadki),
- zaciągnięciu zobowiązania niemieszczącego się w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych — art. 18b pkt 2(1 przypadek),
- nieprzekazaniu do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub niezamieszczenie w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o zamówieniu — art. 17 ust. 1 pkt 5 (4 przypadki),
- udzieleniu zamówienia publicznego wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych — art. 17 ust. 1b pkt 1 (3 przypadki),
- zmianie umowy w sprawie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych — art. 17 ust. 6 (1 przypadek),
- niewykonaniu w terminie zobowiązania jednostki sektora finansów publicznych, którego skutkiem jest zapłata odsetek — art. 16 ust. 1 (1 przypadek),
- zaciągnięciu zobowiązania bez upoważnienia określonego uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia — art. 15 ust. 1 (4 przypadki),
- dokonaniu wydatków ze środków publicznych bez upoważnienia określonego uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków — art. 11 ust. 1 (69 przypadków).

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w trakcie przeprowadzonych kontroli gospodarki finansowej zawiadomienia przekazano również do innych instytucji celem wykorzystania zgodnie z właściwością. W 2023 r. zawiadomienia takie przekazano do:

- 1) Wojewody Dolnośląskiego (3 przypadki), celem służbowego wykorzystania, zgodnie z właściwością, w zakresie:
 - a) zapisów zawartych w uchwale Rady Miejskiej Sycowa dotyczących usprawiedliwiania nieobecności radnych na sesji — niepotrącania wysokości diet za nieobecność radnego na sesji rady i posiedzeniach komisji,
 - b) zapisów w Statucie Zarządu Eksploatacji Zasobów Komunalnych w Kowarach, a dotyczących administrowania przez ZEZK w Kowarach nieruchomościami nienależącymi do gminnego zasobu nieruchomości,
 - c) zapisów w uchwale Rady Miejskiej Pieńsk dotyczących ponoszenia przez nabywców nieruchomości kosztów przygotowania nieruchomości do sprzedaży;
- 2) Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy we Wrocławiu (1 przypadek), celem wykorzystania w bieżącej pracy, zgodnie z właściwością, w zakresie zbywania prywatnym osobom dróg dojazdowych, które gmina nabyła nieodpłatnie od Agencji Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa.

W roku 2023 do WKGF wpłynęły 92 pisma, będące informacjami, wnioskami i sygnalizacjami nieprawidłowości w funkcjonowaniu JST, które dotyczyły 59 JST (53 gmin, w tym 6 jednostek gminnych, oraz 5 powiatów i województwa samorządowego, w tym 1 jednostki organizacyjnej województwa). Wszystkie pisma zostały poddane weryfikacji i rozpatrzone w następujący sposób:

- w przypadku 52 sygnalizacji (otrzymanych od: Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Izby Administracji Skarbowej, Sądu Rejonowego, prokuratury, Policji, JST, instytucji kultury, przedsiębiorców, adwokatów, radnych, sołtysów, dziennikarzy, Stowarzyszenia Ruch Społeczny Gminy i osób fizycznych), udzielono pisemnych informacji i wyjaśnień związanych z zagadnieniami poruszonymi w pismach;

- zagadnienia przedstawione w 18 pismach (otrzymanych od: Urzędu Zamówień Publicznych Departamentu Kontroli, Centralnego Biura Administracji, Izby Administracji Skarbowej, Urzędu Skarbowego, Pracowników Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli, osób fizycznych i anonimowych sygnalistów) zostały przeanalizowane i pozostawione do wykorzystania: 6 sygnalizacji w kontrolach 2023 r., a pozostałe w przyszłych kontrolach JST;
- w odniesieniu do 5 sygnalizacji (otrzymanych od: Posła na Sejm RP, sołtysa, Prezesa Zarządu Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej i osób fizycznych) wszczęto postępowania wyjaśniające występując pisemnie do kierowników jednostek sektora finansów publicznych, których sygnalizacja dotyczyła, o zajęcie stanowiska w sprawach poruszanych w pismach i udzielenie Izbie szczegółowych informacji w przedmiotowym zakresie, umożliwiających udzielenie odpowiedzi nadawcom pism;
- w przypadku 4 pism (otrzymanych od: Stowarzyszenia Ad Astra, przedsiębiorcy, Gminnej Organizacji Społecznej i anonimowego sygnalisty) poruszane zagadnienia nie należały do kompetencji Izby i zostały przekazane do instytucji zgodnie z właściwością;
- zagadnienia przedstawione w 13 pismach (otrzymanych od: Członka Rady Ministrów, Fundacji Świat Dzieci i Dorosłych, Dyrektora Izby Administracji Skarbowej, adwokata, przedsiębiorcy — sp. z o.o., radnych i osób fizycznych) były kierowane do innych instytucji i przekazane do wiadomości Izby.

W ramach kontroli kompleksowych gospodarki finansowej JST przeprowadzonych w 2023 r. do programów kontroli włączono zagadnienia wskazane w 18 spośród ww. sygnalizacji, nadesłanych w trakcie 2023 r. przez Stowarzyszenie Ruch Społeczny Gminy, Naczelnika Urzędu Skarbowego, Spółkę Partnerską Adwokatów i Radców Prawnych, JST, dziennikarza śledczego, sołtysa, osoby fizyczne i anonimowych sygnalistów.

Sygnalizowane zagadnienia dotyczyły:

- 1) umarzenia przez organ podatkowy podatku od nieruchomości w 2020 i 2021 r.,
- 2) nieprzeprowadzania audytu w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej,
- 3) sponsoringu przez burmistrza wyjazdów na zawody tenisowe radnego,
- 4) nieprawidłowości w przeprowadzaniu przetargów na realizację zadań publicznych i udzielaniu zamówień publicznych o wartości do 130.000 zł, w tym m.in. na dowóz dzieci do szkoły,
- 5) braku kontroli wydatkowania środków z funduszu sołeckiego, nieprawidłowości w wydatkowaniu środków przez jednostki organizacyjne,
- 6) nieprawidłowości w działalności organu wykonawczego, w tym w zakresie wydatkowania środków z budżetu gminy,
- 7) nieprawidłowości w wypłacaniu ryczałtów przyznawanych na samochody prywatne używane do celów służbowych,
- 8) braku zapłaty przez gminę za wykonane przez podwykonawcę roboty budowlane,
- 9) nieprawidłowości w wydatkowaniu środków przeznaczonych na realizację budżetu obywatelskiego,
- 10) finansowania nadzoru nad oświetleniem ulicznym będącym własnością gminy,
- 11) budowy przez gminę chodnika przy kładce na prywatnym gruncie,
- 12) finansowania dożynek gminnych przez Zakład Usług Komunalnych.

Nieprawidłowości wskazane w ww. sygnalizacjach potwierdziły się w kontrolach 4 JST. Potwierdzone nieprawidłowości wskazano w wystąpieniach pokontrolnych kierowanych do kierowników tych jednostek po zakończeniu kontroli gospodarki finansowej i sformułowano wnioski pokontrolne dotyczące stwierdzonych nieprawidłowości celem wyeliminowania ich ponownego wystąpienia w przyszłości.

W trakcie przeprowadzonych kontroli w 2023 r. zweryfikowano również 25 pism (sygnalizacji), które wpłynęły do Izby w latach 2019–2022 i dotyczyły 15 JST. Sygnalizacje te pochodziły m.in. od: CBA, Naczelnika Urzędu Skarbowego, radnych, osób fizycznych. Dotyczyły różnych zagadnień, m.in. udzielania zamówień publicznych, udzielania dotacji z budżetu gminy, naliczania i wypłacania wynagrodzeń, wydatkowania środków z funduszu sołeckiego, ustalania wysokości zobowiązań podatkowych, udzielania przez organ podatkowy umorzeń w zapłacie podatków i opłat lokalnych, windykacji należności, prowadzenia

przez zakład budżetowy spraw wspólnot mieszkaniowych, wydatkowania przez gminę środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W wyniku weryfikacji sygnalizowane nieprawidłowości potwierdziły się w 4 JST. Potwierdzone nieprawidłowości wskazano w wystąpieniach pokontrolnych kierowanych do kierowników tych jednostek po zakończeniu kontroli gospodarki finansowej i sformułowano wnioski pokontrolne dotyczące stwierdzonych nieprawidłowości celem wyeliminowania ich ponownego wystąpienia w przyszłości.

4. Szkolenie inspektorów kontroli w zakresie problemów objętych działalnością kontrolną

Informacje w zakresie szkoleń inspektorów ds. kontroli zawiera odrębne sprawozdanie z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Izby za 2023 rok.

5. Szkolenie absolwentów wyższych uczelni zatrudnionych w Izbie w celu przygotowania ich do pracy w charakterze inspektora kontroli

W roku 2023 nie zatrudniono absolwenta szkoły wyższej do odbycia w Izbie stażu pracy i zatrudnienia w Wydziale Kontroli w celu przygotowania do pracy w charakterze inspektora kontroli.

6. Opracowanie sprawozdania z realizacji planu pracy Wydziału Kontroli, w tym planu kontroli i działań pokontrolnych za 2022 rok

Sprawozdanie z realizacji planu kontroli i działań pokontrolnych w 2022 r. zostało opracowane zgodnie z terminem ustalonym w ramowym planie pracy Izby i przyjęte przez Kolegium Izby uchwałą nr 21/23 z dnia 28 marca 2023 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania ramowego planu pracy, w tym planu kontroli, Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za rok 2022.

7. Współpraca WKGF z WIAS w zakresie wymiany informacji o jednostkach objętych kontrolą

W czasie przeznaczonym na przygotowanie kontroli w jednostce samorządu terytorialnego inspektorzy kontroli zapoznawali się z informacjami dotyczącymi funkcjonowania danej JST przesłanymi przez JST (planowane do kontroli), z rozstrzygnięciami nadzorczymi i wydanymi opiniami w sprawach dotyczących jednostki oraz dokumentami planistycznymi i sprawozdawczymi gromadzonymi w WIAS. Pozyskiwali informacje od pracowników WIAS i członków Kolegium na temat funkcjonowania jednostek, które miały zostać objęte kontrolą. Uzyskane informacje były uwzględniane przy opracowywaniu szczegółowego programu kontroli jednostki. Współpraca w tym zakresie była realizowana w trybie roboczym także w czasie trwania kontroli oraz po jej zakończeniu.

8. Współpraca z Kolegium Izby i WIAS w zakresie ustalania tematyki szkoleniowo-instruktażowej, w związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami i uchybieniami

Współpraca w tym zakresie polegała na bieżącym przekazywaniu informacji o nieprawidłowościach i uchybieniach stwierdzonych w trakcie kontroli, w celu ich wykorzystania w działalności informacyjnej, instruktażowej oraz szkoleniowej.

9. Opracowanie planu pracy WKGF na 2023 rok, w tym planu kontroli podmiotów, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy o r.i.o.

Plan pracy WKGF i plan kontroli jednostek sektora finansów publicznych na 2023 rok został opracowany w ustalonym terminie i przyjęty przez Kolegium Izby uchwałą nr 66/2022 z dnia 28 listopada 2022 r. w sprawie ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na rok 2023, w tym planu kontroli. W planie tym przewidziano przeprowadzenie 53 kontroli, z tego: 52 kontrole kompleksowe JST (gmin) i 1 kontrolę problemową (związku powiatowo-gminnego).

10. Ustalenia kontroli skutkujące korektą sprawozdań Rb-PDP

W roku 2023, w wyniku przeprowadzonych kontroli kompleksowych gospodarki finansowej 52 gmin, korekty sprawozdań Rb-PDP za kontrolowany okres złożyły 22 gminy, były to: Marciszów, Lubin w., Boguszów-Gorce, Karpacz, Janowice Wielkie, Ciepłowody, Kowary, Chojnów w., Stoszowice, Czarny Bór, Kamienna Góra w., Nowa Ruda m., Nowa Ruda w., Jerzmanowa, Kłodzko m., Jawor, Góra, Bolesławiec m., Świeradów-Zdrój, Sulików, Walim i Leśna. Korekty te dotyczyły lat: 2020 (7 gmin), 2021 (16 gmin) i 2022 (16 gmin).

Korekty sprawozdań Rb-PDP zostały sporządzone w następującym zakresie:

1. Skutki obniżenia górnych stawek podatku (22 przypadki w 13 gminach), które dotyczyły:
 - 1) zaniżenia kwoty skutków o 524.413,24 zł (20 przypadków w 11 gminach),
 - 2) zawyżenia kwoty skutków o 6.146,77 zł (2 przypadki w 2 gminach).
2. Skutki udzielonych ulg i zwolnień wprowadzonych przepisami uchwał rad gmin (11 przypadków w 7 gminach), które dotyczyły:
 - 1) zaniżenia kwoty skutków o 79.931,80 zł (7 przypadków w 4 gminach),
 - 2) zawyżenia kwoty skutków o 185.818,58 zł (4 przypadki w 3 gminach).
3. Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy — Ordynacja podatkowa w zakresie umorzeń, rozłożeń na raty i odroczeń terminu płatności (18 przypadków w 15 gminach), które dotyczyły:
 - 1) zaniżenia kwoty skutków o 496,00 zł (3 przypadki w 3 gminach),
 - 2) zawyżenia kwoty skutków o 243.943,33 zł (15 przypadków w 12 gminach).

W wyniku sporządzonych korekt sprawozdań Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych za lata 2020–2022 łączna kwota nieprawidłowości w zakresie skutków udzielonych ulg i zwolnień w podatkach wyniosła 1.040.749,72 zł, z czego kwota skutków udzielonych ulg i zwolnień w podatkach została zaniżona o 435.908,68 zł, a zawyżona o 604.841,04 zł.

W związku z powyższymi korektami sprawozdań Rb-PDP, Ministerstwo Finansów w 2023 r. wydało w stosunku do gmin: Dzierżoniów m. i Jordanów Śląski (w wyniku kontroli z 2022 r.) oraz w stosunku do gmin: Boguszów-Gorce, Stoszowice, Czarny Bór i Nowa Ruda m. (w wyniku kontroli z 2023 r.) następujące decyzje:

1. Decyzje dotyczące korekt deklaracji po kontroli z 2022 r.:
 - 1) nr ST3.4755.1.1.2023 z dnia 28 marca 2023 r. zmniejszająca część wyrównawczą subwencji ogólnej na 2023 rok dla Miasta Dzierżoniów o kwotę 172.327,00 zł oraz potrącająca nienależnie otrzymaną w okresie styczeń – marzec 2023 r. kwotę 43.080,00 zł ze skorygowanej raty części wyrównawczej subwencji ogólnej za miesiąc kwiecień 2023 r.,
 - 2) nr ST3.4755.1.13.2023 z dnia 5 kwietnia 2023 r. zmniejszająca część wyrównawczą subwencji ogólnej na 2023 rok dla Gminy Jordanów Śląski o kwotę 10.807,00 zł oraz potrącająca nienależnie otrzymaną w okresie styczeń – marzec 2023 r. kwotę 2.703,00 zł ze skorygowanej raty części wyrównawczej subwencji ogólnej za miesiąc kwiecień 2023 r.;

2. Decyzje dotyczące korekt deklaracji po kontroli z 2023 r.:

- 1) nr ST3.4755.1.15.2023 z dnia 26 kwietnia 2023 r. zmniejszająca część wyrównawczą subwencji ogólnej na 2023 rok dla Gminy Boguszów-Gorce o kwotę 13.460,00 zł oraz potrącająca nienależnie otrzymaną w okresie styczeń – kwiecień 2023 r. kwotę 4.484,00 zł ze skorygowanej raty części wyrównawczej subwencji ogólnej za miesiąc maj 2023 r.,
- 2) nr ST3.4759.3.2023 z dnia 10 maja 2023 r. zobowiązująca Miasto Boguszów-Gorce do zwrotu nienależnie otrzymanej w 2022 r. kwoty części wyrównawczej subwencji ogólnej w wysokości 16.351,00 zł i do zapłaty odsetek, ustalonych jak dla zaległości podatkowych, od nienależnej kwoty części wyrównawczej subwencji ogólnej otrzymanej w 2022 r.,
- 3) nr ST3.4755.1.21.2023 z dnia 3 lipca 2023 r. zmniejszająca część wyrównawczą subwencji ogólnej na 2023 rok dla Gminy Stoszowice o kwotę 24.614,00 zł oraz potrącająca nienależnie otrzymaną w okresie styczeń – czerwiec 2023 r. kwotę 12.306,00 zł ze skorygowanej raty części wyrównawczej subwencji ogólnej za miesiąc lipiec 2023 r. i zobowiązująca Gminę Stoszowice do zapłaty odsetek, ustalonych jak dla zaległości podatkowych, od nienależnej kwoty części wyrównawczej subwencji ogólnej otrzymanej w miesiącach styczeń – czerwiec 2023 r.,
- 4) nr ST3.4759.5.2023 z dnia 4 lipca 2023 r. zobowiązująca Gminę Stoszowice do zwrotu nienależnie otrzymanej w 2022 r. kwoty części wyrównawczej subwencji ogólnej w wysokości 23.846,00 zł i do zapłaty odsetek, ustalonych jak dla zaległości podatkowych, od nienależnej kwoty części wyrównawczej subwencji ogólnej otrzymanej w 2022 r.,
- 5) nr ST3.4755.1.20.2023 z dnia 4 lipca 2023 r. zmniejszająca część wyrównawczą subwencji ogólnej na 2023 rok dla Gminy Czarny Bór o kwotę 97.719,00 zł oraz potrącająca nienależnie otrzymaną w okresie styczeń – czerwiec 2023 r. kwotę 48.864,00 zł ze skorygowanej raty części wyrównawczej subwencji ogólnej za miesiąc lipiec 2023 r. i zobowiązująca Gminę Czarny Bór do zapłaty odsetek, ustalonych jak dla zaległości podatkowych, od nienależnej kwoty części wyrównawczej subwencji ogólnej otrzymanej w miesiącach styczeń – czerwiec 2023 r.,
- 6) nr ST3.4755.1.23.2023 z dnia 1 sierpnia 2023 r. zmniejszająca część wyrównawczą subwencji ogólnej na 2023 rok dla Miasta Nowa Ruda o kwotę 166.576,00 zł oraz potrącająca nienależnie otrzymaną w okresie styczeń – lipiec 2023 r. kwotę 97.167,00 zł ze skorygowanej raty części wyrównawczej subwencji ogólnej za miesiąc sierpień 2023 r. i zobowiązująca Miasto Nowa Ruda do zapłaty odsetek, ustalonych jak dla zaległości podatkowych, od nienależnej kwoty części wyrównawczej subwencji ogólnej otrzymanej w miesiącach styczeń – lipiec 2023 r.

Rozliczenie czasu pracy inspektorów kontroli

Na podstawie weryfikacji rozliczeń kwartalnych czasu pracy inspektorów ds. kontroli gospodarki finansowej za 2023 rok ustalono, że stanowił on łącznie 6963 osobodni, na które składały się:

- 1) czynności kontrolne w jednostkach — 4890 (70,23% łącznego czasu pracy),
- 2) czynności przygotowawcze do kontroli — 227 (3,26%),
- 3) realizacja wyników kontroli — 490 (7,04%),
- 4) urlopy — 822 (11,81%),
- 5) zwolnienia lekarskie — 199 (2,86%),
- 6) szkolenia — 149 (2,14%),
- 7) inne — 186 (2,67%).

Czas przeznaczony na kontrole przeprowadzone w 2023 r. wyniósł 5607 osobodni (suma punktów 1–3), co stanowiło 80,53% łącznego czasu pracy.

IV. Inne zadania w zakresie nadzoru i kontroli

A. Kontrola sprawozdań przekazywanych przez JST i zapewnienie przepływu danych z tych sprawozdań

1. *Kontrola formalna i rachunkowa kwartalnych sprawozdań z wykonania budżetów JST oraz wniosków gmin o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej (art. 9a ustawy o r.i.o.)*

W roku 2023 skontrolowano 13 047 sprawozdań z wykonania procesów finansów publicznych (w 2022 r. 13 357), przekazanych Izbie przez organy wykonawcze nadzorowanych 196 JST, 11 związków międzygminnych, 1 związku powiatów, 2 związków powiatowo-gminnych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. poz. 144) oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. 2023 r. poz. 652).

Wśród skontrolowanych sprawozdań 2378 (18,2%) stanowiły korekty sprawozdań. Kontrola podpisanych kwalifikowanymi podpisami elektronicznymi przez upoważnione osoby sprawozdań i ich korekt była przeprowadzona z użyciem informatycznego systemu BeSti@, łącznie ze sprawozdaniami dla dysponentów środków budżetu państwa, przedkładanych do izb w formie elektronicznej „do wiadomości”.

Skontrolowanych przez Izbę (WIAS) sprawozdań JST było w 2022 r. o 310 mniej niż w 2022 r., przy podobnej ilości korekt. Spadek liczby sprawozdań wynikał przede wszystkim z mniejszej ilości otrzymanych sprawozdań Rb-50 (o 299). Korekty sprawozdań Rb-PDP w 49 przypadkach (25 JST) dotyczyły wykonania zaleceń pokontrolnych Izby.

W zakresie kontroli pod względem rachunkowym i formalnym wniosków gmin o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytków dochodów w specjalnych strefach ekonomicznych (rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 13 kwietnia 2004 r.; Dz.U. Nr 65, poz. 599, z późn. zm.) skontrolowano i przekazano Ministerstwu Finansów (pismo znak WIAS.WR.522.1.2023 z dnia 6 września 2023 r.) 3 złożone wnioski gmin (Kłodzko m., Legnica i Wałbrzych).

Liczba kontrolowanych sprawozdań budżetowych JST oraz wniosków gmin o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej w latach 2022 i 2023

Nazwa sprawozdania	Liczba sprawozdań ogółem w 2022 r.			Liczba sprawozdań ogółem w 2023 r.		
	pierwotne	korekty	razem	pierwotne	korekty	razem
Rb-27S	1 470	558	2 028	1 467	554	2 021
Rb-28S	1 470	278	1 748	1 467	265	1 732
Rb-NDS	840	401	1 241	838	420	1 258
Rb-Z	840	149	989	838	134	972
Rb-N	840	215	1 055	838	234	1 072
Rb-UZ	195	42	237	194	31	225
Rb-PDP	169	78	247	169	94	263
Rb-ST	210	36	246	210	53	263
Rb-30S	224	73	297	215	65	280
Rb-34S	472	49	521	466	50	516
Rb-28NWS	210	8	218	198	4	202
Razem sprawozdania przekazywane do MF	6 940	1 887	8 827	6 900	1 904	8 804
Rb-50/D i Rb-50/W	3 311	331	3 642	2 984	359	3 343
Rb-27ZZ	788	100	888	785	115	900
Razem sprawozdania budżetowe	11 039	2 318	13 357	10 669	2 378	13 047
Wnioski o przyznanie części rekompensującej subwencji	2	0	2	3	0	3
Razem	11 041	2 318	13 359	10 672	2 378	13 050

Pliki skontrolowanych sprawozdań zbiorczych: Rb-27S, Rb-28S, Rb-28NWS, Rb-NDS, Rb-PDP, Rb-ST, Rb-30S, Rb-34S oraz pliki sprawozdań łącznych: Rb-Z, Rb-N, Rb-UZ przekazywano w 2023 r. do

Ministerstwa Finansów (MF) na zasadach określonych w rozporządzeniu w sprawie sprawozdawczości budżetowej i w rozporządzeniu w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, w tym:

- 1) zapewniono terminowy przepływ skontrolowanych plików sprawozdań budżetowych, przekazywanych w cyklach kwartalnych w formie elektronicznej z wykorzystaniem systemu BeSti@, tj. sprawozdań:
 - za 4 kwartały i za rok 2022,
 - za I kw. 2023 r.,
 - za II kw. 2023 r.,
 - za III kw. 2023 r.;
- 2) zapewniono terminowy przepływ sprawozdań miesięcznych Rb-27S i Rb-28S za grudzień 2022, styczeń 2023 i listopad 2023 w formie elektronicznej z wykorzystaniem systemu BeSti@;
- 3) zapewniono przekazanie do MF 49 korekt sprawozdań Rb-PDP za rok 2022, w tym 18 w wyniku zaleceń pokontrolnych Izby;
- 4) zapewniono przekazanie 23 korekt sprawozdań Rb-PDP za rok 2021, w tym 20 sporządzonych w wyniku zaleceń pokontrolnych Izby; 16 korekt za rok 2020, w tym 11 w wyniku zaleceń pokontrolnych Izby, 4 korekt za rok 2019 oraz 2 korekt za rok 2018.

Nieprawidłowości stwierdzone w wyniku kontroli formalnej i rachunkowej sprawozdań budżetowych JST w 2023 r. w odniesieniu do poszczególnych rodzajów sprawozdań dotyczyły najczęściej:

Rb-27S sprawozdanie z wykonania planu dochodów:

- dochody budżetowe z tytułu podatków, opłat oraz niepodatkowych należności pobieranych przez JST w kolumnie „Dochody otrzymane” niewykazywane w kwotach dochodów otrzymanych na rachunek bankowy jednostki w okresie sprawozdawczym, pomniejszone o dokonane zwroty, a w kolumnie „należności pozostałe do zapłaty” niewykazywane w kwotach stanowiących różnicę pomiędzy kwotami wykazanymi w kolumnie „Należności” oraz kwotami wykazanymi w kolumnach „Dochody wykonane (wpływy minus zwroty)” i „Potrącenia” z uwzględnieniem nadpłat;
- dochody budżetowe pobierane przez urzędy skarbowe na rzecz JST z tytułu podatków i opłat niewykazywane w sprawozdaniach za marzec, czerwiec, wrzesień i rok budżetowy w kolumnach: „Należności”, „Dochody wykonane (wpływy minus zwroty)”, „zaległości netto” zgodnie z danymi wykazanymi w informacji udostępnionej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
- udziały JST w podatku dochodowym od osób prawnych w sprawozdaniach za marzec, czerwiec, wrzesień i rok budżetowy w kolumnach: „Należności” oraz „Dochody wykonane (wpływy minus zwroty)” niezgodne z danymi pochodzącymi z informacji udostępnionej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
- udziały JST we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w sprawozdaniu rocznym w kolumnach „Należności”, „Dochody wykonane”, „zaległości netto” i „nadpłaty” niezgodne z kwotami wykazanymi przez Ministerstwo Finansów – Departament przekazujący udziały JST we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w informacji zamieszczonej na stronie internetowej Ministerstwa Finansów;
- brak zachowania zasad rachunkowych, np. brak bilansowania wierszy sprawozdań;
- brak spójności ze sprawozdaniem Rb-27ZZ (w zakresie kwot dochodów klasyfikowanych w paragrafie 236 i w zakresie klasyfikacji);
- nieprawidłowe użycie klasyfikacji budżetowej;
- wykazywanie planu dochodów z tytułu subwencji niezgodnie z danymi kontrolnymi i decyzjami MF;
- wykazywanie kwot dotacji niezgodnych z wykazem dysponenta;
- wykazywanie skutków ulg i zwolnień dla dochodów podatkowych innych niż wymienione w art. 20 ust. 3 pkt 1-8 ustawy o dochodach JST (głównie w paragrafie 049);
- niezgodność z uchwalonym planem dochodów.

Rb-28S sprawozdanie z wykonania planu wydatków:

- nieprawidłowe wykazywanie zaangażowania środków (np. kwoty niższe niż wykonanie wydatku + zobowiązania wymagalne, lub wyższe od planu);
- nieprawidłowa klasyfikacja budżetowa, w tym z uwagi na wymagania SMUP (np. wydatki związane z utrzymaniem miejsc pracy w rozdziałach „usługowych”);
- niezgodność z uchwalonym planem wydatków;
- niezgodność planu i wykonania ze sprawozdaniem Rb-50W;
- niespójność ze sprawozdaniem Rb-Z w zakresie zobowiązań wymagalnych;
- niezgodność w zakresie wykazanych wydatków niewygasających, w tym niespójność z Rb-ST;
- wykazywanie kwot ujemnych m.in. w wydatkach wykonanych.

Rb-NDS sprawozdanie o nadwyżce/deficycie:

- niewypełniona lub nieprawidłowo wypełniona część E w zakresie źródeł finansowania deficytu, w tym niespójność kwot pomiędzy częścią E a wierszem C Rb-NDS oraz niespójność z uchwałą budżetową;
- niewypełniona lub nieprawidłowo (niespójnie z uchwałą budżetową) wypełniona część F;
- przychody i rozchody z tytułu papierów wartościowych, których zbywalność jest ograniczona (obligacje samorządowe) błędnie wykazywane w kategoriach innych niż kredyty i pożyczki;
- nieprawidłowo wykazane kwoty przychodów z tytułu nadwyżki z lat ubiegłych oraz wolnych środków, w tym niezgodne z bilansem z wykonania budżetu JST za rok poprzedni;
- niewykazywanie lub nieprawidłowe wykazywanie kwot w pozycji D13a (D14) – niewykorzystane środki pieniężne;
- brak spójności ze sprawozdaniem Rb-Z i Rb-N;
- niewykazywanie w pozycji D23/D231 depozytów terminowych.

Rb-Z sprawozdanie o stanie zobowiązań:

- błędne ustalenie stanu zobowiązań z tyt. kredytów i pożyczek i papierów wartościowych (w tym w części C);
- niespójność logiczna (część C1) ze sprawozdaniem Rb-NDS (z częścią F);
- brak spójności wewnętrznej (część A z częścią C3);
- błędy w wykazywaniu zobowiązań wymagalnych (spójność logiczna z Rb-28S);
- nieprawidłowe wykazywanie kwot w części B – poręczenia i gwarancje, błędy logiczne i niezgodność ze stanem faktycznym;
- błędy w wykazywaniu numerów REGON (część F) – tylko w przypadku sprawozdań jednostkowych samorządowych jednostek posiadających osobowość prawną (JOP).

Rb-N sprawozdanie o stanie należności:

- niespójność logiczna i rachunkowa ze sprawozdaniem Rb-27S (w zakresie należności wymagalnych, pozostałych należności, gwarancji i poręczeń);
- nieprawidłowe ustalenie stanu należności z tytułu udzielonych pożyczek (na podstawie informacji wykazanych w Rb-NDS);
- nieprawidłowe wykazywanie należności wg dłużników (w zakresie wykazywania gotówki i depozytów, w tym w poz. Bank Centralny).

Rb-PDP sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych:

- nieprawidłowości w wykazywaniu skutków obniżenia górnych stawek podatkowych, ulg, odroczeń, umorzeń i zwolnień, oraz pozostałych decyzji organów podatkowych niezgodnych ze stanem faktycznym (korekty na podstawie ustaleń pokontrolnych RIO lub własnych JST) – zawyżenia i zaniżenia.

Rb-30S sprawozdanie z wykonania planu finansowego samorządowego zakładu budżetowego:

- niespójność z Rb-28S;
- brak spójności wewnętrznej;
- brak zachowania ciągłości bilansowej pomiędzy sprawozdaniem z roku poprzedniego.

Rb-34S sprawozdanie z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 u.f.p.:

- brak zachowania ciągłości bilansowej w części C pomiędzy sprawozdaniem roku bieżącego i poprzedniego;
- brak spójności wewnętrznej.

Rb-UZ roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie zobowiązań:

- niespójność logiczno-rachunkowa pomiędzy Rb-Z a Rb-UZ;
- nieprawidłowe wykazywanie danych w części C3 i C4 (nieprawidłowe wykazywanie zobowiązań wg terminu zapadalności).

Rb-ST sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych JST:

- wykazanie nieprawidłowego stanu środków na rachunku.

2. Wykonanie dyspozycji art. 10 ustawy o r.i.o.

W 2023 r. przekazano Ministrowi Finansów za pośrednictwem systemu BeSti@ 47 korekt rocznych sprawozdań Rb-PDP, złożonych w wykonaniu zaleceń pokontrolnych Izby.

Przekazane korekty sprawozdań Rb-PDP dotyczyły:

- w 11 przypadkach — korekt sprawozdań za 2020 rok, wobec wykazania zawyżonych skutków decyzji organów podatkowych (Dzierżoniów m., Janowice Wielkie, Lubin w., Świdnica m., Warta Bolesławiecka) oraz wobec wykazania zaniżonych skutków decyzji organów podatkowych (Boguszków-Gorce, Czarny Bór, Marciszów, Nowa Ruda m., Stoszowice, Warta Bolesławiecka);
- w 19 przypadkach — korekt sprawozdań za 2021 rok, wobec wykazania zawyżonych skutków decyzji organu podatkowego (Chojnów w., Janowice Wielkie, Jawor, Lubin w., Nowa Ruda w., Świdnica m., Świeradów-Zdrój, Warta Bolesławiecka) oraz wobec zaniżenia skutków decyzji (Boguszków-Gorce, Bolesławiec m., Czarny Bór, Dzierżoniów m., Jordanów Śląski, Kowary, Marciszów, Nowa Ruda m., Stoszowie, Walim, Warta Bolesławiecka);
- w 17 przypadkach — korekt sprawozdań za 2022 rok, wobec wykazania zawyżonych skutków decyzji organu podatkowego (Chojnów w., Ciepłowody, Jawor, Kamienna Góra w., Karpacz, Kłodzko m., Stoszowice, Sulików, Walim, Warta Bolesławiecka) oraz wobec wykazania zaniżonych skutków decyzji organów podatkowych (Bolesławiec m., Góra, Jerzmanowa, Nowa Ruda m., Nowa Ruda w., Świeradów-Zdrój, Warta Bolesławiecka).

3. Sporządzanie i przekazywanie przez Izbę sprawozdań łącznych i zbiorczych w zakresie operacji finansowych (§ 8 ust. 3–5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2020 r.; Dz.U. 2023 r. poz. 652)

Na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, JST sporządzają i przekazują do regionalnych izb obrachunkowych kwartalne sprawozdania łączne Rb-Z i Rb-N oraz roczne Rb-UZ, a izby na podstawie otrzymanych sprawozdań sporządzają i przekazują Prezesowi Głównego Urzędu Statystycznego

i Ministerstwu Finansów sprawozdania zbiorcze w terminach określonych w rozporządzeniu. Wykonanie przez Izbę zadań w zakresie kontroli sprawozdań łącznych Rb-Z, Rb-N i Rb-UZ za IV kw. 2022 r. i I, II, III kw. 2023 r. oraz ich terminowego przekazania do Ministerstwa Finansów realizowano z wykorzystaniem systemu BeSti@. Obowiązek przekazania Prezesowi GUS (§ 8 ust. 3 rozporządzenia) sprawozdań zbiorczych wygenerowanych z systemu BeSti@ na podstawie sprawozdań łącznych JST za pomocą narzędzia agregującego będącego składnikiem funkcjonalnym systemu BeSti@ został zrealizowany na dedykowanych formularzach w formacie Excel za pomocą platformy ePUAP.

W roku 2023 Izba sporządziła i przekazała Prezesowi GUS sprawozdania zbiorcze (sporządzone na podstawie otrzymanych sprawozdań łącznych JST):

- 1) sprawozdania Rb-Z, Rb-N, Rb-UZ za IV kw. 2022 r. — 6 marca oraz dwie korekty — 10 marca (Rb-N, Rb-Z i Rb-UZ) i 30 maja (Rb-N, Rb-Z i Rb-UZ),
- 2) sprawozdania Rb-Z i Rb-N za I kw. 2023 r. — 28 kwietnia oraz korektę — 30 maja (Rb-N, Rb-Z),
- 3) sprawozdania Rb-Z i Rb-N za II kw. 2023 r. — 31 lipca,
- 4) sprawozdania Rb-Z i Rb-N za III kw. 2023 r. — 6 listopada.

Zgodnie z § 8 ust. 5 przedmiotowego rozporządzenia, Izba sporządza i przekazuje Prezesowi GUS sprawozdania zbiorcze w zakresie operacji finansowych, z tego kwartalne (Rb-Z i Rb-N) i roczne (Rb-UZ) według rodzaju jednostek, na podstawie sprawozdań zbiorczych otrzymanych z JST, będących organem założycielskim lub nadzorującym: dla instytucji kultury (grupa 42), dla samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej — SPZOZ (grupa 62) oraz dla osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw z wyłączeniem przedsiębiorstw i spółek prawa handlowego (grupa 82).

JST przekazują sprawozdania zbiorcze do RIO wyłącznie za pomocą systemu BeSti@, na podstawie § 9 ust. 7 rozporządzenia.

Na podstawie informacji zawartych w słowniku jednostek w systemie BeSti@ (według stanu na 31 grudnia 2022 r.) ustalono, że zobowiązanych do sporządzania i przekazywania ww. sprawozdań było 180 JST (91,8%), będących organem założycielskim:

- 313 samorządowych instytucji kultury — 171 JST (87,2%),
- 87 samorządowych SPZOZ — 65 JST (33,2%),
- 1 innej samorządowej osoby prawnej — 1 JST.

Liczba kontrolowanych sprawozdań jednostek w zakresie operacji finansowych, na podstawie których sporządzono sprawozdania zbiorcze w latach 2022 i 2023

Rb-Z Sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych, Rb-N Sprawozdanie o stanie należności, Rb-UZ:	Liczba JST*		Liczba zbadanych sprawozdań	
	2022	2023	2022	2023
– samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (grupa 62)	65	65	548	543
– samorządowych instytucji kultury (grupa 42)	170	171	1 387	1396
– samorządowych osób prawnych (grupa 82)	1	1	9	9
Korekty sprawozdań (Rb-Z, Rb-N, Rb-UZ)			109	90

* Dotyczy tych JST, które są organem założycielskim lub nadzorującym i są zobowiązane do sporządzania tych sprawozdań.

Określony w przepisach rozporządzenia obowiązek sporządzania i przekazywania Prezesowi GUS kwartalnych zbiorczych sprawozdań Rb-Z i Rb-N oraz rocznych sprawozdań zbiorczych Rb-UZ (według grup rodzajowych jednostek oraz w pełnej szczegółowości danych) został wykonany w 2023 r. z zachowaniem obowiązujących terminów. W roku 2023 Izba sporządziła i przekazała do GUS w formie elektronicznej:

- 1) kwartalne zbiorcze sprawozdania Rb-Z i Rb-N, sporządzone według stanu:
 - na koniec IV kw. 2022 r. — 13 marca oraz korekta — 30 maja (Rb-N, Rb-Z),
 - na koniec I kw. 2023 r. — 12 maja oraz korekta — 30 maja (Rb-N, Rb-Z),
 - na koniec II kw. 2023 r. — 10 sierpnia,
 - na koniec III kw. 2023 r. — 10 listopada;
- 2) roczne zbiorcze sprawozdanie Rb-UZ, sporządzone według stanu na koniec 2022 r. — 13 marca oraz korektę — 30 maja.

Zadania w zakresie kontroli danych oraz sporządzania i przekazywania zbiorczych sprawozdań do GUS były w 2023 r. wykonywane w systemie BeSti@, z użyciem wbudowanego narzędzia agregującego.

4. Obsługa plików sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych (art. 34 ust. 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej; Dz.U. z 2023 r. poz. 702) oraz plików sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli (art. 30a ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. — Karta nauczyciela; Dz.U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.)

Realizując obowiązki określone w art. 34 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, Izba przekazała w dniu 23 marca 2023 r. ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych 196 plików rocznych sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych za 2022 rok. Przekazania sprawozdań dokonano wyłącznie za pomocą poczty elektronicznej na wskazany przez Ministerstwo Finansów adres e-mail.

Wykonując dyspozycję art. 30a ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. — Karta nauczyciela JST będące organami prowadzącymi szkoły przekazały do Izby w 2023 r. 196 sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w 2022 r., sporządzonych według wzoru opublikowanego na podmiotowej stronie Ministra Edukacji Narodowej. Na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach organów prowadzących Izba sporządziła — wykorzystując narzędzie informatyczne stworzone przez Zespół ds. koordynacji i rozwoju technologii informatycznych przy KRRIO — i przekazała w dniu 3 marca 2023 r. Ministerstwu Edukacji Narodowej (za pośrednictwem RIO w Poznaniu) pełną informację w tym zakresie.

5. Przyjmowanie sprawozdań finansowych przekazywanych przez zarządy JST (§ 34 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 września 2017 r.; Dz.U. z 2020 r. poz. 342)

W 2023 r., zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, zarządy JST sporządzały sprawozdanie finansowe JST za 2022 rok składające się z bilansu z wykonania budżetu, bilansu łącznego, łącznego rachunku zysków i strat jednostki, łącznego zestawienia zmian w funduszu jednostki oraz łącznej informacji dodatkowej — dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych. Bilans z wykonania budżetu i sprawozdania finansowe podlegały przekazaniu do właściwej regionalnej izby obrachunkowej w terminie do 30 kwietnia, wyłącznie w postaci dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, z wykorzystaniem systemu BeSti@.

W ramach wykonywania w 2023 r. zadań związanych z przekazaniem przez organy JST sprawozdań finansowych za rok 2022 Izba przyjęła i skontrolowała 210 bilansów z wykonania budżetu JST, 210 bilansów łącznych, 210 rachunków zysków i strat, 210 zestawień zmian w funduszu oraz 210 informacji dodatkowych — składających się na 210 sprawozdań finansowych łącznych jednostek budżetowych i zakładów budżetowych — oraz 40 korekt bilansów z wykonania budżetu, 26 korekt bilansów łącznych, 26 korekt rachunków zysków i strat, 56 korekt zestawień zmian w funduszu oraz 15 korekt informacji dodatkowej.

W 2023 r. Izba przyjęła i skontrolowała 1213 dokumentów wchodzących w zakres pojęcia sprawozdania finansowego JST, w tym 163 korekty.

6. Przyjmowanie skonsolidowanych bilansów JST i zapewnienie elektronicznego przepływu danych do Ministerstwa Finansów (§ 34 ust. 4 pkt 2 oraz ust. 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 września 2017 r.; Dz.U. z 2020 r. poz. 342)

Przepisy rozporządzenia nakładają na zarządy JST obowiązek sporządzenia bilansu skonsolidowanego i jego przekazania regionalnej izbie obrachunkowej w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, za który sporządzono bilans. Jednocześnie regionalne izby obrachunkowe zostały zobowiązane do przekazania MF

formy elektronicznej w terminie do 14 lipca. Bilanse skonsolidowane 210 JST zostały wysłane w terminie za pomocą systemu BeSti@.

Łącznie w 2023 r. Izba przyjęła 220 bilansów skonsolidowanych JST, z tego 210 bilansów skonsolidowanych, 9 korekt za 2020 rok, 1 korektę bilansu za rok 2021 i przekazała (po skontrolovaniu) do MF 220 dokumentów elektronicznych.

7. Przyjmowanie i przekazywanie sprawozdań podatkowych SP-1 w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego (§ 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdania podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego; Dz.U. z 2017 r. poz. 2455)

Realizując przepisy określone w § 7 ust. 2 i § 11 rozporządzenia, Izba w 2023 r. otrzymała 405 sprawozdań SP-1 (w tym 16 dotyczących 2024 r. — część A) i przekazała do Ministerstwa Finansów za pomocą systemu BeSti@, z zachowaniem terminów 383 sprawozdania (w tym 20 dotyczących 2022 r. i 10 dotyczących 2021 r.), w tym 57 korekt, z tego:

- do 20 stycznia 2023 r. — 165 sprawozdań SP-1 (część A),
- do 31 lipca 2023 r. — 161 sprawozdań SP-1 (część B),
- na bieżąco — 57 korekt.

Liczba otrzymanych sprawozdań podatkowych SP-1 w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego w 2023 r.

Nazwa sprawozdania	Liczba sprawozdań		
	pierwotne	korekty	razem
Sprawozdanie podatkowe SP-1 (Część B) – za 2020 r.	0	1	1
Sprawozdanie podatkowe SP-1 (Część A) – za 2021 r.	0	1	1
Sprawozdanie podatkowe SP-1 (Część B) – za 2021 r.	0	9	9
Sprawozdanie podatkowe SP-1 (Część B) – za 2022 r.	0	21	21
Sprawozdanie podatkowe SP-1 (Część A) – za 2023 r.	158	12	170
Sprawozdanie podatkowe SP-1 (Część B) – za 2023 r.	169	18	187
Sprawozdanie podatkowe SP-1 (Część A) – za 2024 r.	16	0	16
Razem	343	62	405

Korekty sprawozdań SP-1 przesłane w 2023 r. do Izby w systemie BeSti@ wynikały z konieczności aktualizacji części A sprawozdania w wyniku zmiany stawek podatku od nieruchomości, średniej ceny skupu żyta, czy średniej ceny sprzedaży drewna oraz z uwagi na błędy w przekazanych informacjach, polegających na (dotyczy części A i B):

- nieprawidłowym uszczegółowieniu i opisie przedmiotu opodatkowania,
- nieprawidłowych stawkach podatku od nieruchomości (niewynikających z uchwał organów JST),
- nieprawidłowym wykazaniu uchwał rad gmin w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta lub średniej ceny sprzedaży drewna,
- podaniu nieprawidłowych podstaw opodatkowania,
- nieprawidłowym publikatorze w Dzienniku Urzędowym.

B. Współdziałanie z innymi organami w zakresie sporządzania i przekazywania sprawozdań i raportów

1. *Przedłożenie ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej sprawozdań z działalności Izby za rok 2022 (art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o.)*

Prezes Izby, za pismem z dnia 29 marca 2023 r. znak P.WR.032.4.2023, przedłożył Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji przyjęte przez Kolegium Izby roczne sprawozdania:

- z wykonania budżetu Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za rok 2022 (uchwała Kolegium nr 23/2023 z dnia 28 marca 2023 r.),
- z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za rok 2022 (uchwała Kolegium nr 22/2023 z dnia 28 marca 2023 r.).

2. *Udział w opracowaniu sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez JST za 2022 rok (art. 25a ust. 1 pkt 7 ustawy o r.i.o.)*

Zadania związane z opracowaniem przedkładanego Sejmowi i Senatowi przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych corocznego sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez JST wykonano w 2023 r. w podobnym zakresie jak w latach poprzednich.

W terminach określonych w pismach autorskich RIO (Szczecin, Poznań, Kraków, Łódź, Zielona Góra, Białystok, Olsztyn i Wrocław) sporządzono i przekazano szczegółowe informacje niezbędne do opracowania części I „Sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez JST w 2022 roku” (zwanego dalej Sprawozdaniem), dotyczące wyników działalności i kontroli oraz wykonania budżetu Izby w 2022 roku. W terminach późniejszych sporządzono i przekazano informacje oraz dane uzupełniające do opracowania części II (do RIO w Katowicach, Zielonej Górze i w Warszawie).

Zgodnie z harmonogramem i podziałem prac nad Sprawozdaniem zostało wykonane przyjęte przez Izbę zobowiązanie do opracowania zagadnień prezentowanych w części I i II Sprawozdania, w tym na podstawie informacji i raportów danych otrzymanych ze wszystkich izb. Naczelnik WIAS opracował zagadnienia dotyczące raportów o stanie gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego sporządzonych przez izby w 2022 r. (rozdział VI w części I). Zastępca Naczelnika WIAS opracował zagadnienia dotyczące dochodów i wydatków JST w 2022 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca (rozdział X w części II).

W sporządzeniu i opracowaniu danych przekazywanych do innych izb uczestniczyło 4 pracowników WIAS, 2 pracowników Biura oraz 1 Członek Kolegium, Naczelnik WKGF i Główny Księgowy.

3. *Przedstawienie właściwemu wojewodzie i ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych informacji o negatywnej opinii wydanej w sprawie określonej w art. 13 pkt 5 ustawy (art. 21 ust. 2 ustawy o r.i.o.)*

W 2023 r. Skład Orzekający Izby wydał jedną negatywną opinię o sprawozdaniu z wykonania budżetu JST za rok 2022, o której mowa w art. 13 pkt 5 ustawy o r.i.o. (Powiat Zgorzelecki — uchwała SO nr VI/41/2023 z dnia 2 maja 2023 r.). Obowiązek poinformowania Wojewody Dolnośląskiego i Ministra Finansów został wykonany w dniu 2 czerwca 2023 r. (pisma znak WIAS.WR.534.1.2023 i WIAS.WR.534.2.2023) wraz z kopią uchwały SO.

4. *Opracowanie, w tym na wniosek organów, raportów, analiz i opinii w sprawach określonych ustawami (art. 1 ust. 3 i art. 10a ustawy o r.i.o.)*

W 2023 r., w ramach współpracy z organami państwa, Izba nie sporządzała raportów o stanie gospodarki finansowej JST i nie opracowywała opinii lub analiz dotyczących sytuacji finansowej JST, w tym w związku z wezwaniem do zwrotu nienależnie otrzymanych kwot części oświatowej subwencji ogólnej za lata poprzednie.

5. Przekazywanie Ministrowi Finansów projektów i uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej JST (art. 230a u.f.p.)

Realizując obowiązki, o których mowa w art. 230a u.f.p., w 2023 r. Izba przekazała Ministrowi Finansów z wykorzystaniem wskazanej aplikacji (system BeSti@):

- 1) 209 projektów wieloletnich prognoz finansowych JST na rok 2024, wraz z wynikami ich opiniowania, wysłanych do Ministerstwa Finansów do dnia 31 grudnia 2023 r. (projekt miasta Oławy został przekazany w 2024 r. z uwagi na termin przedłożenia do Izby) oraz 5 projektów WPF na 2023 r. przekazanych do MF w 2023 r.,
- 2) 2142 uchwały i zarządzenia w sprawie wieloletniej prognozy finansowej lub jej zmiany, wraz z wynikami rozstrzygnięć nadzorczych — w terminie określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 83).

V. Zadania w zakresie szkolenia i informacji

Wykonanie przez Izbę w 2023 r. zadań, o których mowa w art. 1 ust. 4, w tym w związku z art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o., przedstawiono w odrębnym sprawozdaniu z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Izby.

VI. Zadania w zakresie wewnętrznego funkcjonowania Izby

1. Sprawozdanie z wykonania budżetu Izby za rok 2022 zostało opracowane w terminie i przyjęte przez Kolegium Izby — uchwała Kolegium nr 23/2023 z dnia 29 marca 2023 r.
2. Sprawozdanie z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Izby za rok 2022 zostało opracowane w terminie i przyjęte przez Kolegium Izby — uchwała Kolegium nr 22/2023 z dnia 29 marca 2023 r.
3. Sprawozdanie z wykonania ramowego planu pracy, w tym planu kontroli Izby za rok 2022, zostało opracowane w terminie i przyjęte przez Kolegium Izby — uchwała Kolegium nr 21/2023 z dnia 29 marca 2023 r.
4. Ramowy plan pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na rok 2024, w tym plan kontroli, opracowany w terminach wynikających z podziału pracy — Kolegium przyjęło uchwałą nr 73/2023 z dnia 29 listopada 2023 r.
5. Projekt budżetu Izby na rok 2024 został opracowany i przekazany Przewodniczącemu Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych i Przewodniczącemu Komisji do Spraw Budżetów Regionalnych Izb Obrachunkowych w celu realizacji zadania określonego w art. 25a ust. 1 pkt 3 ustawy o r.i.o. Opracowanie projektu poprzedziła decyzja Kolegium Izby w sprawie uchwalenia wniosków do projektu budżetu Izby na 2024 rok — uchwała Kolegium nr 38/2023 z dnia 6 czerwca 2023 r.
6. Sprawozdania z wykonania budżetu Izby za kolejne miesiące roku budżetowego oraz za 2022 rok były sporządzane i przekazywane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. 2022 r. poz. 144),

a sprawozdania kwartalne w zakresie operacji finansowych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 652).

7. Ewidencję przekazanych do nadzoru Izby uchwał i zarządzeń organów JST oraz ewidencję etapów ich badania, prowadzono z użyciem rejestru elektronicznego e-Nadzór. Badanie uchwał i zarządzeń w sprawie wieloletnich prognoz finansowych JST przekazywanych do nadzoru w formie dokumentów elektronicznych w systemie BeSti@ prowadzono przy zastosowaniu mechanizmów zapewniających synchronizację danych z rejestrem e-Nadzór. Ewidencję uchwał i kontrolę poprawności danych oraz ustalenia parametrów budżetowych prowadzono w WIAS z użyciem formuł kontrolnych systemu BeSti@. W badaniu uchwał i zarządzeń organów JST sporządzano wydruki i raporty z systemów elektronicznych, dokumentujące wyniki monitorowania wielkości i parametrów budżetowych, w tym zachowania reguł fiskalnych, o których mowa w art. 242 i 243 u.f.p.
8. Obsługę administracyjną Kolegium prowadziło Biuro Izby, a w jej ramach zapewniono organizację 32 posiedzeń Kolegium, sporządzanie i przekazywanie dokumentów, w tym przekazywanie uchwał Kolegium do publikacji w BIP Izby i ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.
9. Obsługę administracyjną Składów Orzekających prowadziło Biuro Izby, przy udziale pracowników WIAS. Ponadto, w podobnym zakresie jak w latach poprzednich, w WIAS zapewniono sporządzanie raportów z systemu BeSti@ i innych informacji niezbędnych do wydania opinii w sprawach określonych w art. 13 ustawy o r.i.o. oraz w art. 230 ust. 4 i art. 246 ust. 1 i 3 u.f.p.
10. Sprawy pracownicze, w tym kadrowe, prowadziło Biuro Izby, a obsługę księgową zapewnił Zespół ds. rachunkowości Izby.
11. Zaopatrywanie Izby w niezbędne urządzenia i sprzęt oraz utrzymywanie wymaganego stanu urządzeń zapewniało Biuro Izby przy udziale Koordynatorów Zespołów Zamiejscowych.
12. Prowadzenie i aktualizację strony BIP zapewniali Zastępca naczelnika WIAS i informatyk.
13. Prowadzenie spraw archiwum zakładowego zapewniało Biuro Izby, w tym wyznaczeni pracownicy w siedzibie i Zespołach Zamiejscowych Izby.
14. Funkcjonowanie sieci i systemów informatycznych w siedzibie i w Zespołach Zamiejscowych Izby zapewniali pracownicy do spraw informatyki i administrowania siecią, a w zakresie funkcjonalności systemu BeSti@ i e-Nadzór także Zastępca Naczelnika WIAS i Starszy specjalista ds. organizacji i informacji publicznej (e-Nadzór).
15. W ramach działań podejmowanych dla zapewnienia funkcjonowania kontroli zarządczej opracowano i przyjęto ramowy plan pracy Izby, w tym plan kontroli na rok 2024, oraz zapewniono wykonanie ustawowych zadań Izby w zakresie nadzoru i kontroli gospodarki finansowej JST w terminach określonych w planie pracy na rok 2023. Funkcje informacyjne i szkoleniowe wykonywano według zadań i tematów określonych w planie pracy. W ramach współdziałania z innymi organami i izbami, w tym za pośrednictwem KRRIO, zapewniono opracowanie raportów, analiz i opinii w sprawach określonych ustawami.

**Uchwały i zarządzenia jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych
zbadane przez Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w 2023 r.**

Uchwały i zarządzenia w zakresie spraw finansowych	Liczba uchwał i zarządzeń			Wyniki badania nadzorczego									
	razem	organów stano- wiących	organów wykonawczych	razem	bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa	z tego		wszczęte postępowanie umorzono	inne niezgodności z prawem			
							z nieistotnym naruszeniem prawa	nieważne			z tego	z tego	
							z nieistotnym naruszeniem prawa	nieważne	w części	w całości			
Dotyczące:													
– budżetu	211	211	0	211	203	8	6	1	1	0	1	0	
– zmian budżetu	7 535	2 394	5 141	7 535	7 508	27	13	5	4	1	4	5	
– wieloletniej prognozy finansowej	211	211	0	211	210	1	0	1	0	1	0	0	
– zmiany wieloletniej prognozy finansowej	1 910	1 739	171	1 910	1 893	17	14	3	0	3	0	0	
– procedury uchwalania budżetu	2	2	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	
– emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	119	119	0	119	118	1	1	0	0	0	0	0	
– zaciągania pożyczek i kredytów długoterminowych	97	63	34	97	97	0	0	0	0	0	0	0	
– udzielania pożyczek	15	0	15	15	15	0	0	0	0	0	0	0	
– udzielania poręczeń	5	4	1	5	4	1	0	1	0	1	0	0	
– zaciągania pożyczek i kredytów krótkoterminowych	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
– zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu JST	319	318	1	319	292	27	13	14	5	9	0	0	
– podatków i opłat lokalnych	608	608	0	608	589	19	7	12	9	3	0	0	
– w tym: opłaty za gospodarowanie odpadami	172	172	0	172	161	11	5	6	5	1	0	0	
– absolutorium	199	199	0	199	195	4	0	4	0	4	0	0	
– zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Pozostałe uchwały i zarządzenia, w tym dotyczące:	1 185	1 182	3	1 185	1 167	18	3	15	0	15	0	0	
– wydatków niewygasających	104	104	0	104	104	0	0	0	0	0	0	0	
– funduszu sołeckiego	48	48	0	48	47	1	1	0	0	0	0	0	
Razem	12 417	7 050	5 367	12 417	12 294	123	57	56	19	37	5	5	
– gminy	10 293	6 030	4 263	10 293	10 188	105	55	42	13	29	5	3	
– powiaty	1 415	703	712	1 415	1 405	10	0	8	2	6	0	2	
– miasta na prawach powiatu	441	143	298	441	436	5	2	3	3	0	0	0	
– województwo samorządowe	122	55	67	122	120	2	0	2	0	2	0	0	
– związki	146	119	27	146	145	1	0	1	1	0	0	0	

**Uchwały i zarządzenia jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych
zbadane przez Kolegium RIO we Wrocławiu ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych w 2023 r.**

Lp.	Uchwały i zarządzenia w sprawie	Liczba uchwał i zarządzeń			Wyniki badania nadzorczego									
		razem	organów stanowiących	organów wykonawczych	razem	bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa	z tego		nieważne	z tego		wszczęte postępowanie umorzono	inne niezgodności z prawem
								z nieistotnym naruszeniem prawa	nieważne		w części	w całości		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1	budżetu	211	211	0	211	203	8	6	1	1	0	1	0	
	gminy	166	166	0	166	158	8	6	1	1	0	1	0	
	powiaty	26	26	0	26	26	0	0	0	0	0	0	0	
	miasta na prawach powiatu	4	4	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0	
	województwo	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
	związki	14	14	0	14	14	0	0	0	0	0	0	0	
2	zmian budżetu	7 535	2 394	5 141	7 535	7 508	27	13	5	4	1	4	5	
	gminy	6 140	2 052	4 088	6 140	6 117	23	13	3	2	1	4	3	
	powiaty	944	258	686	944	942	2	0	0	0	0	0	2	
	miasta na prawach powiatu	332	46	286	332	330	2	0	2	2	0	0	0	
	województwo	60	6	54	60	60	0	0	0	0	0	0	0	
	związki	59	32	27	59	59	0	0	0	0	0	0	0	
3	wieloletniej prognozy finansowej	211	211	0	211	210	1	0	1	0	1	0	0	
	gminy	167	167	0	167	166	1	0	1	0	1	0	0	
	powiaty	26	26	0	26	26	0	0	0	0	0	0	0	
	miasta na prawach powiatu	4	4	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0	
	województwo	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
	związki	13	13	0	13	13	0	0	0	0	0	0	0	
4	zmiany wieloletniej prognozy finansowej	1 910	1 739	171	1 910	1 893	17	14	3	0	3	0	0	
	gminy	1 587	1 456	131	1 587	1 571	16	14	2	0	2	0	0	
	powiaty	230	209	21	230	230	0	0	0	0	0	0	0	
	miasta na prawach powiatu	49	43	6	49	49	0	0	0	0	0	0	0	
	województwo	18	5	13	18	17	1	0	1	0	1	0	0	
	związki	26	26	0	26	26	0	0	0	0	0	0	0	
5	procedury uchwalania budżetu	2	2	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	
	gminy	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
	powiaty	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
	miasta na prawach powiatu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania,	119	119	0	119	118	1	1	0	0	0	0	0	
	gminy	98	98	0	98	97	1	1	0	0	0	0	0	
	powiaty	16	16	0	16	16	0	0	0	0	0	0	0	
	miasta na prawach powiatu	5	5	0	5	5	0	0	0	0	0	0	0	
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
7	zaciągania pożyczek i kredytów długoterminowych	97	63	34	97	97	0	0	0	0	0	0	0
	gminy	89	57	32	89	89	0	0	0	0	0	0	0
	powiaty	6	4	2	6	6	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
8	udzielania pożyczek	15	0	15	15	15	0	0	0	0	0	0	0
	gminy	10	0	10	10	10	0	0	0	0	0	0	0
	powiaty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	5	0	5	5	5	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	udzielania poręczeń	5	4	1	5	4	1	0	1	0	1	0	0
	gminy	5	4	1	5	4	1	0	1	0	1	0	0
	powiaty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	zaciągania pożyczek i kredytów krótkoterminowych	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	gminy	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	powiaty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu JST	319	318	1	319	292	27	13	14	5	9	0	0
	gminy	282	282	0	282	261	21	12	9	3	6	0	0
	powiaty	29	29	0	29	24	5	0	5	2	3	0	0
	miasta na prawach powiatu	7	6	1	7	6	1	1	0	0	0	0	0
	województwo	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	podatków i opłat lokalnych	608	608	0	608	589	19	7	12	9	3	0	0
	gminy	588	588	0	588	571	17	7	10	7	3	0	0
	powiaty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	14	14	0	14	13	1	0	1	1	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	6	6	0	6	5	1	0	1	1	0	0	0
	w tym: opłaty za gospodarowanie odpadami	172	172	0	172	161	11	5	6	5	1	0	0
	gminy	162	162	0	162	152	10	5	5	4	1	0	0
	powiaty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	4	4	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	6	6	0	6	5	1	0	1	1	0	0	0
13	absolutorium	199	199	0	199	195	4	0	4	0	4	0	0
	gminy	155	155	0	155	154	1	0	1	0	1	0	0
	powiaty	26	26	0	26	24	2	0	2	0	2	0	0
	miasta na prawach powiatu	4	4	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0
	związki	13	13	0	13	13	0	0	0	0	0	0	0
14	zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	gminy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	powiaty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	pozostałych uchwał	1 185	1 182	3	1 185	1 167	18	3	15	0	15	0	0
	gminy	1 004	1 004	0	1 004	988	16	2	14	0	14	0	0
	powiaty	111	108	3	111	110	1	0	1	0	1	0	0
	miasta na prawach powiatu	16	16	0	16	15	1	1	0	0	0	0	0
	województwo	40	40	0	40	40	0	0	0	0	0	0	0
	związki	14	14	0	14	14	0	0	0	0	0	0	0
	w tym: wydatków niewygasających	104	104	0	104	104	0	0	0	0	0	0	0
	gminy	93	93	0	93	93	0	0	0	0	0	0	0
	powiaty	8	8	0	8	8	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	3	3	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	w tym: funduszu sołeckiego	48	48	0	48	47	1	1	0	0	0	0	0
	gminy	48	48	0	48	47	1	1	0	0	0	0	0
	powiaty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	miasta na prawach powiatu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	województwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	związki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Razem	12 417	7 050	5 367	12 417	12 294	123	57	56	19	37	5	5
	gminy	10 293	6 030	4 263	10 293	10 188	105	55	42	13	29	5	3
	powiaty	1 415	703	712	1 415	1 405	10	0	8	2	6	0	2
	miasta na prawach powiatu	441	143	298	441	436	5	2	3	3	0	0	0
	województwo	122	55	67	122	120	2	0	2	0	2	0	0
	związki	146	119	27	146	145	1	0	1	1	0	0	0

Wykaz kontroli kompleksowych i problemowych przeprowadzonych przez Regionalną Izbę Obrachunkową we Wrocławiu w 2023 r.

Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu przeprowadził w 2023 r. 53 kontrole, z tego 52 kontrole kompleksowe jednostek samorządu terytorialnego (gmin) i 1 kontrolę problemową (związku).

A. Kontrole kompleksowe — 52 (gminy)

1. Bierutów	(gmina miejsko-wiejska)	27. Lubin	(gmina miejska)
2. Boguszów-Gorce	(gmina miejska)	28. Marciszów	(gmina wiejska)
3. Bolesławiec	(gmina miejska)	29. Mściwojów	(gmina wiejska)
4. Brzeg Dolny	(gmina miejsko-wiejska)	30. Nowa Ruda	(gmina wiejska)
5. Chocianów	(gmina miejsko-wiejska)	31. Nowa Ruda	(gmina miejska)
6. Chojnów	(gmina miejska)	32. Nowogrodziec	(gmina miejsko-wiejska)
7. Chojnów	(gmina wiejska)	33. Oborniki Śląskie	(gmina miejsko-wiejska)
8. Ciepłowody	(gmina wiejska)	34. Oleśnica	(gmina wiejska)
9. Czarny Bór	(gmina wiejska)	35. Oleśnica	(gmina wiejska)
10. Dziadowa Kłoda	(gmina wiejska)	36. Paszowice	(gmina wiejska)
11. Głuszycza	(gmina miejsko-wiejska)	37. Pieńsk	(gmina miejsko-wiejska)
12. Góra	(gmina miejsko-wiejska)	38. Polanica-Zdrój	(gmina miejska)
13. Gromadka	(gmina wiejska)	39. Polkowice	(gmina miejsko-wiejska)
14. Janowice Wielkie	(gmina wiejska)	40. Stara Kamienica	(gmina wiejska)
15. Jawor	(gmina miejska)	41. Stoszowice	(gmina wiejska)
16. Jaworzyna Śląska	(gmina miejsko-wiejska)	42. Sulików	(gmina wiejska)
17. Jemielno	(gmina wiejska)	43. Syców	(gmina miejsko-wiejska)
18. Jerzmanowa	(gmina wiejska)	44. Świeradów-Zdrój	(gmina miejska)
19. Kamienna Góra	(gmina wiejska)	45. Walim	(gmina wiejska)
20. Karpacz	(gmina miejska)	46. Warta Bolesławiecka	(gmina wiejska)
21. Kłodzko	(gmina miejska)	47. Węgliniec	(gmina miejsko-wiejska)
22. Kłodzko	(gmina wiejska)	48. Wiązów	(gmina miejsko-wiejska)
23. Kowary	(gmina miejska)	49. Zagrodno	(gmina wiejska)
24. Legnickie Pole	(gmina wiejska)	50. Ziębice	(gmina miejsko-wiejska)
25. Leśna	(gmina miejsko-wiejska)	51. Żmigród	(gmina miejsko-wiejska)
26. Lubin	(gmina wiejska)	52. Żukowice	(wiejska)

B. Kontrole problemowe — 1 (związek)

53. Związek Powiatowo-Gminny „Oławskie Przewozy Gminno-Powiatowe” zs. w Oławie